

Slavyanka Dimova

Vera Angelovska

Marina Vasiç-Stefanovska

DOKUZ YILLIK İLKÖĞRETİMİ
IV. SINIFLARI İÇİN
MÜZİK EĞİTİMİ



Hazırlayan:

Slavyanka Dimova
Vera Angelovska
Marina Vasiç-Stefanovska

Yapımcı:

Slavyanka Dimova
Vera Angelovska
Marina Vasiç-Stefanovska

İlustrasyon:

Slavyanka Dimova
Vera Angelovska
Marina Vasiç-Stefanovska

Düzenleyen:

Doç. D-r Stefaniya Leşkova
M-r Lençe Nasova
Pavlinka Velyanovska

Lektör:

Tatyana Nankova

Makedonca'dan Türkçe'ye çeviri:

Cengiz İbrahim

Dil redaksiyonu:

Prof. D-r. Oktay Ahmed

Lektör:

Soraya Şain

Bilgisayar tasarımı:

Vesana Goryanska-Kırjeva

Yayıncı: Makedonya Cumhuriyeti Eğitim ve bilim bakanlığı

Baskı: Dooel Grafik merkezi - Üsküp

Tiraj: 600

Makedonya Cumhuriyeti Eğitim ve bilim bakanlığı'nın 19.06.2009 tarihli 10-1585/1 sayılı kararıyla bu kitabın kullanılmasına izin verilmiştir.

CIP - Каталогизација во публикација

Национална и универзитетска библиотека "Св.Климент Охридски", Скопје

ВАСИЌ Стефановска, Марина

Музичко образование за IV одделение / Марина Васиќ Стефановска, Вера

Ангеловска, Славјанка Димова. - Скопје : Министерство за образование и наука на

Република Македонија, 2009. - 51 стр. : илустр. ; 30 см

Речник на помалку познати зборови: стр. [81]

ISBN 978-608-4575-63-4

373.3.016:78(075.2)=163.3

COBISS.MK-ID 79226634



Sevgili öğrenciler,

Müzik, özellikle genç nesiller arasında ortak bir dünya dili haline gelen tek iletişim kurma yolu olarak benimsenmiştir. Kültür farklılıklarını, kültürel benzerlikleri, sağlıklı bir yaşam kültürünün geliştirilmesini bile müzik sayesinde sezebilirsiniz.

Müzik derin duyguları etkileyerek, insanın ruh gıdası olarak farklı kültürler arasında bağların en iyi ve en sağlıklı bir şekilde gerçekleşmesini sağlar.

Müzik ile her geçirilen zaman hoşça geçirilmiş bir zamandır. Müzik, uyum, saygı, sıcaklık, aşk ve sevgi duygularının tek ilacı olarak sayılmaktadır.

*Hayırlı çalışmalar
Yazarlardan*

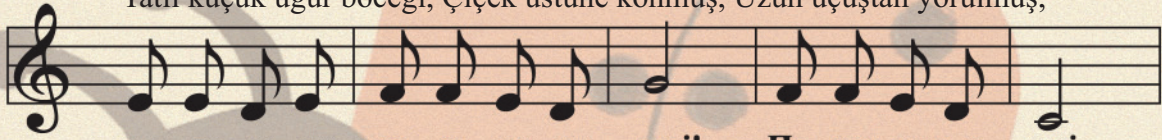


Uğur Böceği (kulaktan)

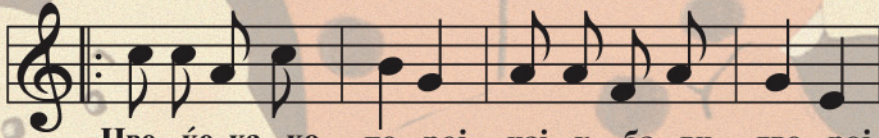
Söz-Müzik: S.Dimova



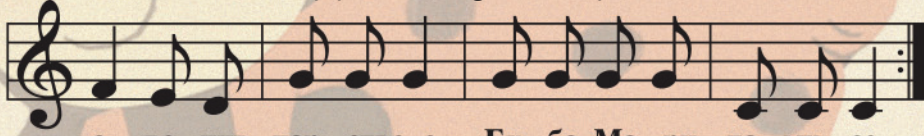
Бу - ба Ма - ра слат - ка ма - ла зас - та - на на цвет у - мор - на е
Tatlı küçük uğur böceği, Çiçek üstüne konmuş, Uzun uçuştan yorulmuş,



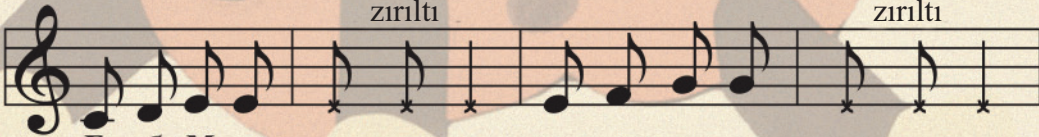
дол - го ле - та па си ве - ли стој! Па - тот долг е мој.
Yorularak dur diyor, Benim yolum uzundur.



Цве - ке ка - ко по - рој, нај - у - ба - ви дво - рој
Dolu çiçekler, En güzel bahçelerde,

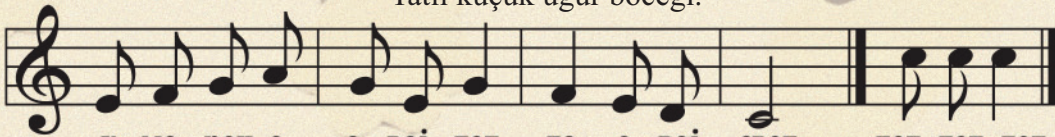


а, во нив цар - ство е, Бу - ба Ма - ри та - му се.
Orada hüküm sürenler, Güzel Uğur böcekler,



Бу - ба Ма - ра слат - ка ма - ла

Tatlı küçük uğur böceği.



у - мо - рен е о - вој лет, до о - вој свет лет, лет, лет
Yorgundur bu uçuş, Bu dünyaya kadar uçuş, uçuş, uçuş.



Ödevler:

- 1.Şarkının konusuna göre tempoyu tespit et.
- 2.Doğru şarkı söyleme duruşunu ve doğru ritimi kullan.



Doğru Şarkı Söylemek



Anımsayalım:

Doğru şarkı söylemenin iki önemli unsuru vardır: **doğru vücut duruşu** ve **doğru soluk alma**.

Doğru vücut duruşu, aslında öğrencinin ayakta durarak ya da oturarak şarkı söylemesi sırasındaki vücudun düzgün duruşu anlamına gelir..

- Vücut duruşu düzgün olmalı,;
- Omuzlar doğal şekilde serbest olmalı,
- Kollar aşağıya doğru vücuda yapışık olmalı,
- Ayaklar serbest doğal pozisyonda olmalı,
- Boyun doğal dik durumda olmalı,
- Baş dik tutulmalı,
- Yüz ifadesi doğal olmalı.



Doğru soluk alma:

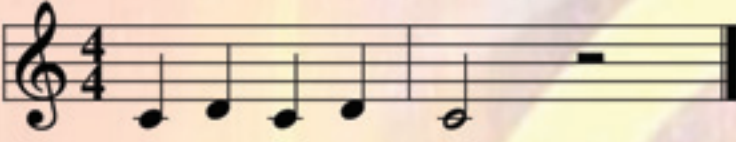
Doğru soluk almayla ses rengi daha temiz, oturaklı, yanlışsız ve net diksiyonla söylemek demektir.

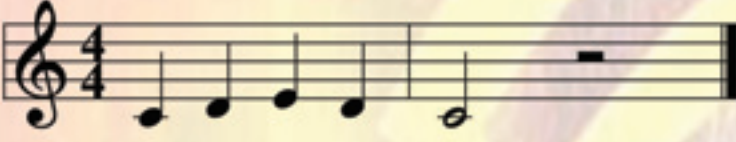
Doğru soluk almak için kullanılan işlemler:

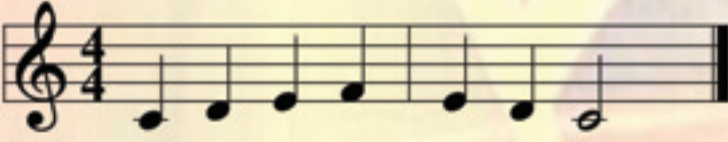
- Diyafragma yardımı ile soluk alma,
- Omuzları kaldırmadan eşit hızda soluk alma,
- Soluk alma burun yardımı ile, soluk verme ise ağız yardımı ile yapılır.

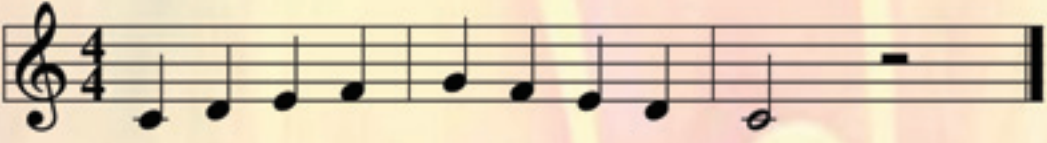
Ses Gelişimi İçin Yapılması Gerekten Melodi Alıştırmaları

Doğru şarkı söyleme duruşu ve doğru soluk almanın yanısıra, şarkı söyleme hazırlığı için belirli melodi alıştırmaları yapılmalıdır.

1. 
na na na na na

2. 
na na na na na

3. 
na na na na na na na

4. 
na na na na na na na na na

5. 
na na na na na



Ödev:

1. Alıştırmaları söylerken, doğru vücut hareketlerine ve soluk almaya özen göster.

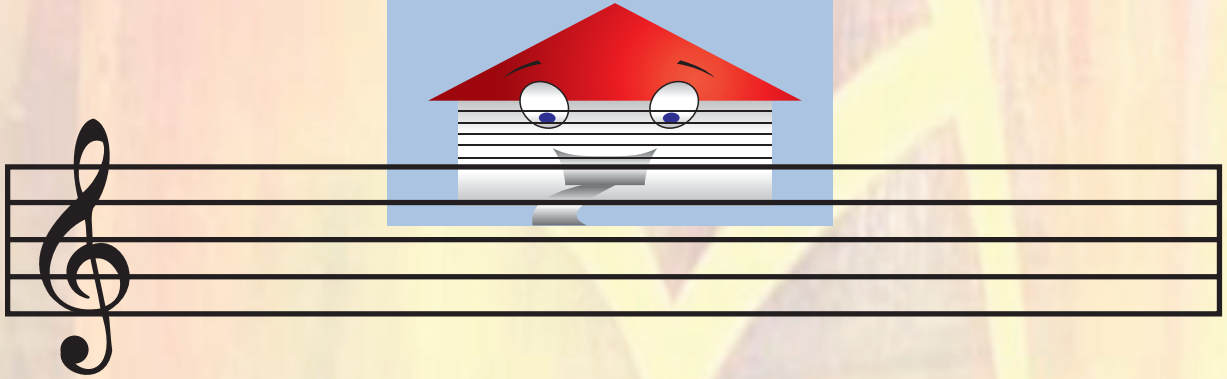
Mİ ve SOL Notaların Kullanımı

Müzik Evi - Porte



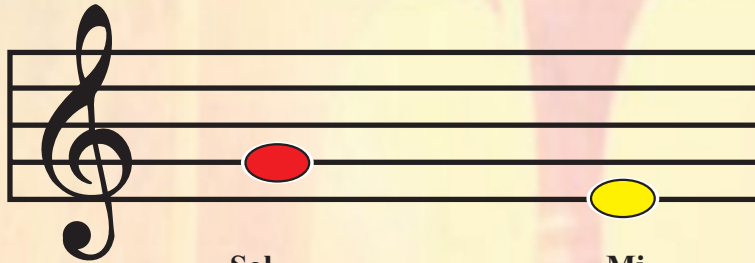
Anımsayalım:

Şarkıları ya da ona benzer bestelerin melodilerini, yazılabilen ya da hafızamızda kalan temel melodiden ayırt edebiliriz. Melodinin yazılması için, **müzik evindeki – porte** ve içinde yaşayan konuklar – **notalar** kullanılır.



Her notanın portede yazılış yerleri vardır. Onları doğru yerlerine koyan **keman anahtarıdır**. Bu anahtara **sol anahtarı** da denilir.

- **Sol** ve **Mi** ilk öğrendiğimiz notalardır.
- **Sol** notası portenin ikinci çizgisinde yazılır.
- **Mi** notası ise portenin birinci çizgisinde yazılmaktadır.



Unutma!

- Duyduğumuz sesler, **nota** işaretleri yardımıyla **porte** üzerinde yazılırlar.
- Portenin başında **keman anahtarı – sol anahtarı** yazılır.
- Bu işaret notaların portede yerleri ve isimlerini belirtir.

BLOK FLÜT



Blok flüt üflemeli bir çalgıdır. Genellikle ağaçtan yapılır. Fakat son zamanlarda plastikten de yapılmaktadır. Nefesli çalgı grubuna düşer. Tek, iki ya da üç bölüme ayrılabilenleri vardır. Yukarıdaki bölüm, daha doğrusu üflenilen bölümün borusu daha geniş alt kısmına doğru ise boru daha dardır. Blok flütün ön kısmında toplam yedi delik ve arka kısmında bir deliği vardır.

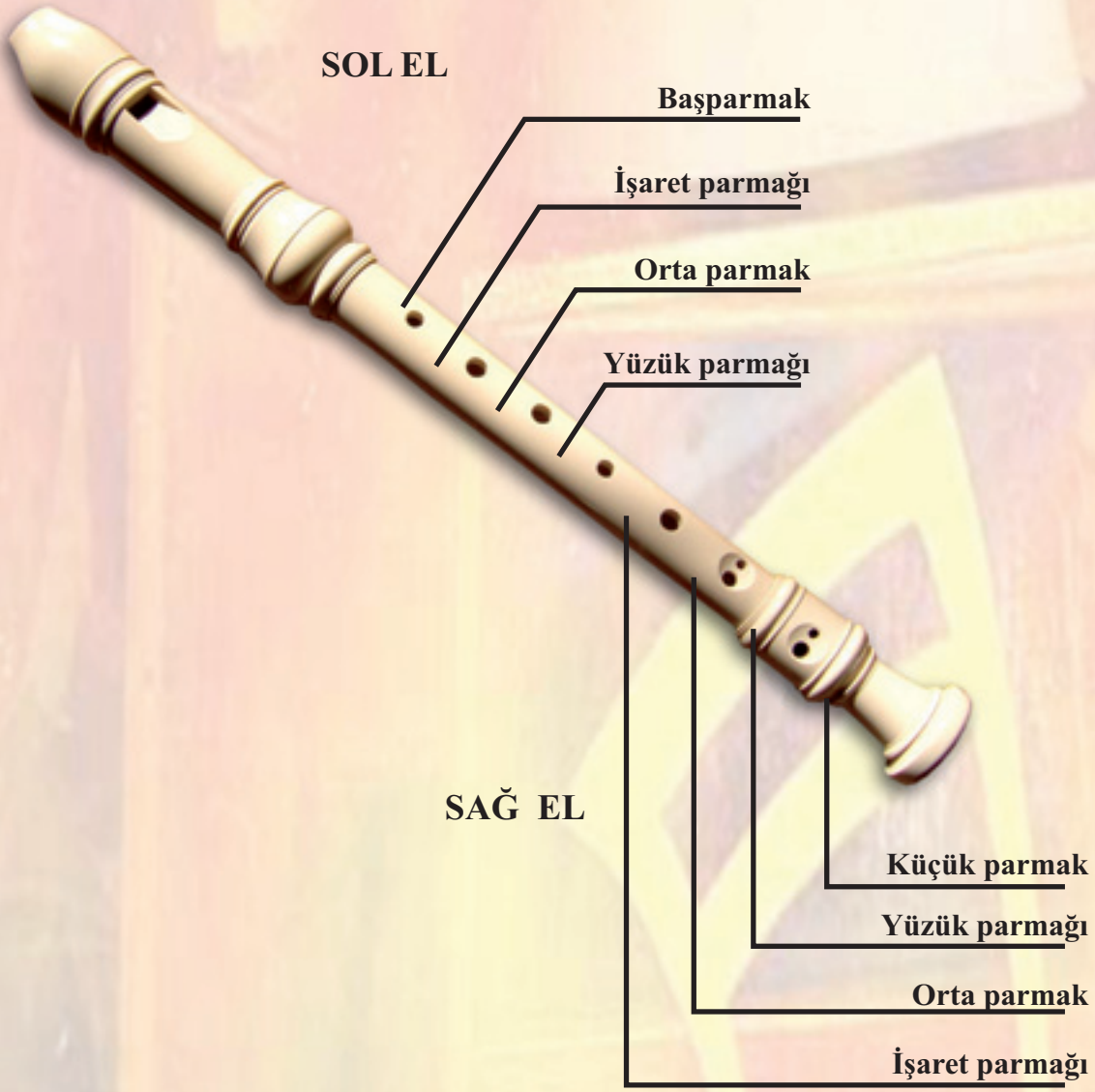
Blok flütte ses nasıl meydana gelir?

Bu çalgıda sesin meydana gelmesi için ağızlık denilen bölüme üflenerek ses çıkarılır. İyi bir sesin meydana gelmesi için hafif ve sürekli üflemek gerekir (bilhassa alçak seslerde). Parmakların yardımıyla delikleri açıp kapamakla farklı yüksekliklerde sesler elde edilir. Burada en büyük rolü iki elin parmakları oynar. Sol elin parmakları yukarıdaki delikleri kapar, sağ elin parmakları ise aşağıdaki delikleri kapamaktadır. Parmakların sıralanması çok önemlidir.

Haydi parmak sıralanmasını öğrenelim!

Sol elin başparmağı flütün arka deliğini, işaret parmağı birinci deliği, orta parmak yukarıdan ikinci deliği ve yüzük parmağı üçüncü deliği kapar.

Sağ elimizin başparmağı, borunun alt kısmını hem kapamak için hem de flütü tutmak için kullanılır. Sağ elin işaret parmağı dördüncü deliği, orta parmak beşinci deliği, yüzük parmak altıncı ve küçük parmak son iki küçük delikçikleri kapamaktadır.



Haydi seslerin nasıl çıktığını öğrenelim!

- Flütün ön bölümündeki yedi deliği ve arka kısımda bulunan tek deliği kapatıp ağızlığa üflersen, **DO** sesi çıkacaktır.
- Sağ elin küçük parmağını kaldırırsan, **RE** sesi elde edilir.
- Sağ elin yüzük parmağını kaldırırsan, o zaman **Mi** sesi çıkar.
- Sağ elin orta parmağı kalkarsa, **FA** sesi çıkacaktır.
- Sağ elin işaret parmağını delikten çekersen, **SOL** sesi işitilecektir..
- Sol elin yüzük parmağını delikten çekersen, **LA** sesi elde edilir.

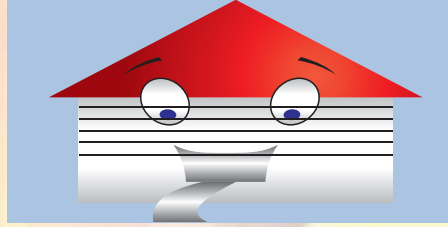


Öneri:

Flütü çalarken şarkı söyleme kurallarını kullanmayı umutma. Doğru duruş ve doğru soluk alma tekniklerini ihmal etme.

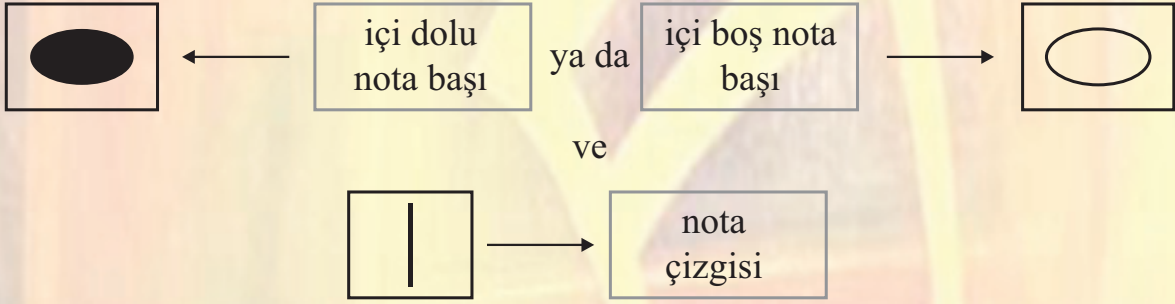


Nota ve Sus İşaretleri

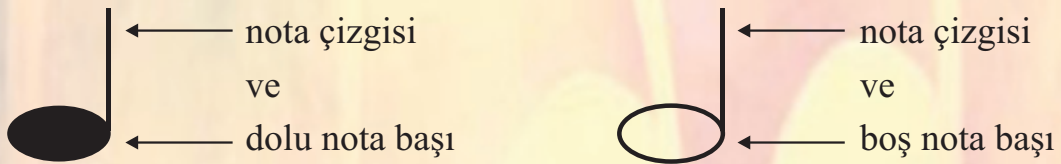


Müzik evine farklı konuklar – **notalar** geliyor.
Notalar kısa ya da uzun süreli olabilirler.

Nota şöyle oluşabilir:



Yazılışı şöyledir:



Müzik evinde **notalar** şarkı söyler ve çalgı çalar, ama yorulunca susarlar.

Tekerlemelerde ve şarkılarda susulan yerler vardır. Bu durumlarda **sus işareti** kullanılır.

Susulan yerlerin uzunlukları - süreleri farklıdır.

Şöyle yazılırlar:



Dörtlük Sus İşareti



Verilen tekerlemede her hece aynı sürede – uzunlukta değildir. Uzunlukları – süreleri nota yardımıyla işaretlendiririz. Böyle işaretlendirmeye tekerlemenin ritmini belirlemiş oluruz.

Renkli Çiçek

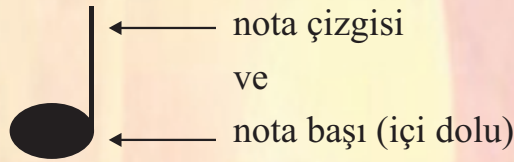
2/4

Ед - но цве - ке ша - ре но в'ли - ва - да ник - на - ло,
Bir renkli çiçek, Ovada filizlenmiş,
да - ли ке го ски - неш ти? Раз - ми - сли и ка - жи ми.
Sen onu koparacak mısın? Düşün ve bana söyle.

Tekerlemede hecelerin çoğu heceleri nota işaretleri ile işaretlendirdik. Bunlara dörtlük **nota denir**.



Yazılışı şöyledir:









Unutma!

- Dörtlük nota bir vuruş sürer.



Dörtlük Sus İşareti

Bazı oyunlarda ve tekerlemelerde tam ritimi tutturmak için söyler, bazen de susarız.

Hey 	sen 	bak ba -	na 
Se - 	lâm 	ver ba -	na 

Sesli söylenen heceleri nota işaretleriyle, susulan yerleri ise sus işaretleriyle işaret ederiz. Böyle bir şekilde tekerlemenin ritmi oluşur.



Tekerleme - Sıra Atlama

Ej ti pog - led - ni koj te pre - sko - chi
hey sen bak ba-na se-lâm ver ba-na

Vane, Miryana, bütün çocuklar.
Zıpla, zıpla, zıplıyoruz, oyun oynuyoruz.

Ване, Мирјана, сите дечиња.
Скок, скок, скокаме, игра играме.

Şarkı - Sıra Atlama

Ej ti pog - led - ni koj te pre - sko - chi
hey sen bak ba-na se-lâm ver ba-na

Vane, Miryana, bütün çocuklar.
Zıpla, zıpla, zıplıyoruz, oyun oynuyoruz.

Ване, Мирјана, сите дечиња.
Скок, скок, скокаме, игра играме.



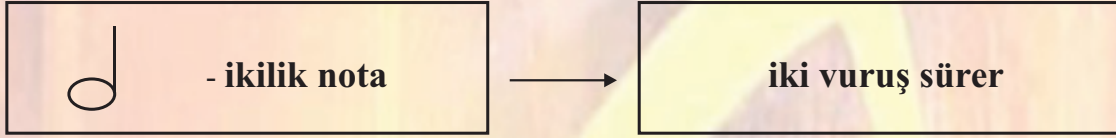
Unutma!

- Dörtlük sus işareti bir vuruş sürer.

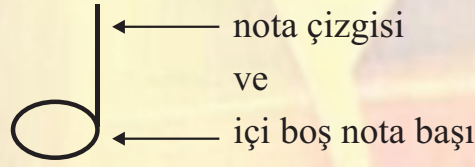
İkilik Nota



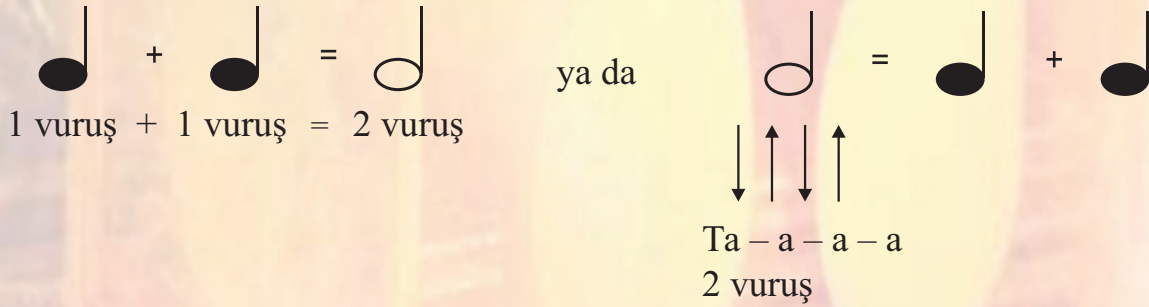
Her şarkının bir melodisi vardır. Melodi ise değişik nota yüksekliklerinden ve uzunluklarından – sürelerden oluşur. Tonların yazılması için, dörtlük notaya artık **ikilik nota** da katılacaktır.



İkilik nota şöyle yazılır:



İkilik nota, dörtlük notadan iki kez daha uzun sürelidir.






Unutma!

- İkilik nota iki vuruş sürer.



İkilik Sus İşareti

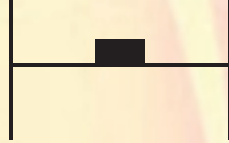
Bazı oyunlarda ve tekerlemelerde söylenen ve susulan bölümler vardır. Susulan yerlerin bazıları daha **kısa**, bazıları daha **uzundur**.

Hey 	sen 	bak ba -	na 
Se -	lâm	ver ba -	na

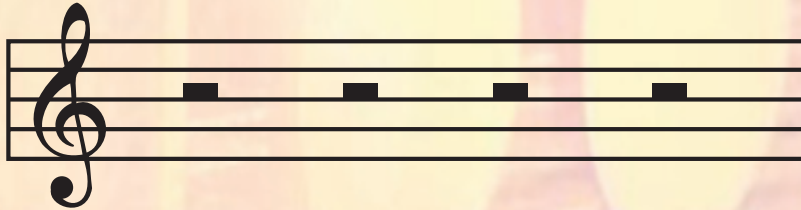
Daha uzun susulan yere **ikilik sus işareti** denir.



Tekerlemelerin ritminde ikilik sus işareti şöyle yazılır.



Şarkılar ve melodi alıştırma çalışmalarında ikilik sus işareti portenin üçüncü çizgisinin üzerinde yazılır:



Unutma!

- İkilik sus işareti iki vuruş sürer.

İkilik Sus İşaretin Örneklerde Kullanılması



Tekerleme – Sıra Atlama

4/4

Ej ti пог - лед - ни кој те пре - ско - чи
hey sen bak ba-na se-lâm ver ba-na

Vane, Miryana, bütün çocuklar. Zıpla, zıpla, zıplıyoruz, oyun oynuyoruz.

Ване, Мирјана, сите дечиња. Скок, скок, скокаме, игра играме.

Şarkı - Sıra Atlama

4/4

Ej ti пог - лед - ни
hey sen bak ba-na

кој те пре - ско - чи
se-lâm ver ba-na

Vane, Miryana, bütün çocuklar.
Zıpla, zıpla, zıplıyoruz, oyun oynuyoruz.

Ване, Мирјана, сите дечиња.
Скок, скок, скокаме, игра играме.

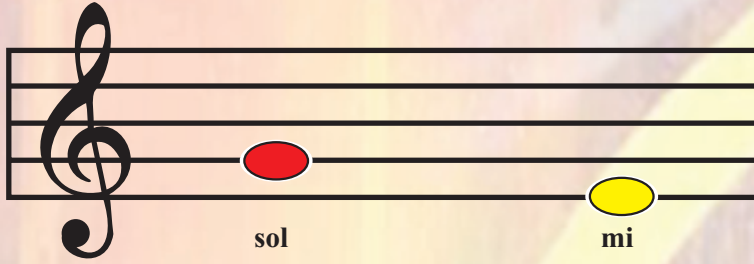
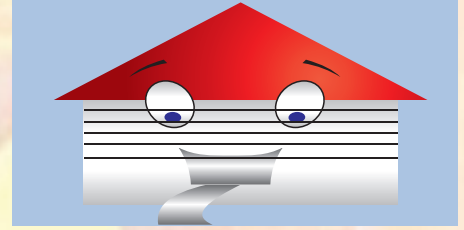




LA Notası



Anımsayalım:



Ringe Ringe Dönelim şarkısının sözlerini bilmeyen yok galiba. Sözleri okuyarak, masanızın üzerine kalemle ritim tutun.

Rin -ge rin -ge dö - ne lim - mi a Pa - şa de - de gel - se ba - ri

Рин - ге	рин - ге	ра - а	ја - а	до - шол	чич - ко	Па - а	ја - а
----------	----------	--------	--------	----------	----------	--------	--------

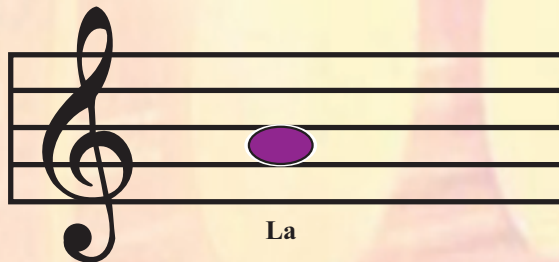


Bir e - lin - de çi - ko - la - ta ver - se bir ta - dı - na bak -

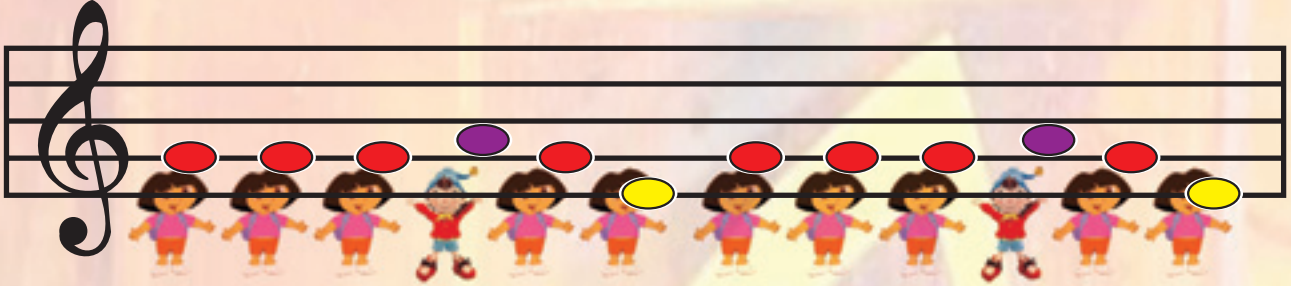
Ед - но	јaj - це	му - у -	- у - уч	си - те	де - ца	чу - у -	- у - уч
---------	----------	----------	----------	---------	---------	----------	----------



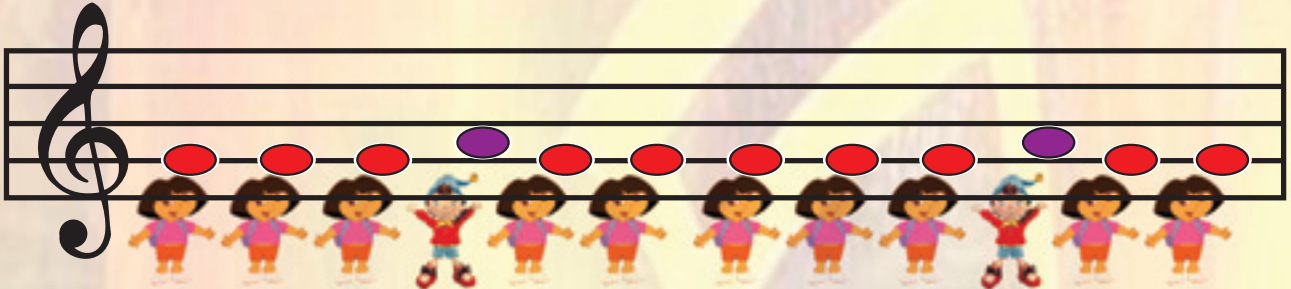
Bu sözlerin melodisini söyleyebiliriz ve melodiyi yazabiliriz. Bize bu konuda önceden öğrendiğimiz **SOL** ve **Mİ** notaları yardım edecektir. Arada, konuk olarak bize gelen **LA** notası da yardım etmek istiyor. **LA** notasının portedeki yeri ikinci aralıktadır:



SOL ve Mİ Notalarının Kullanılması „Ringe Ringe Dönelim”

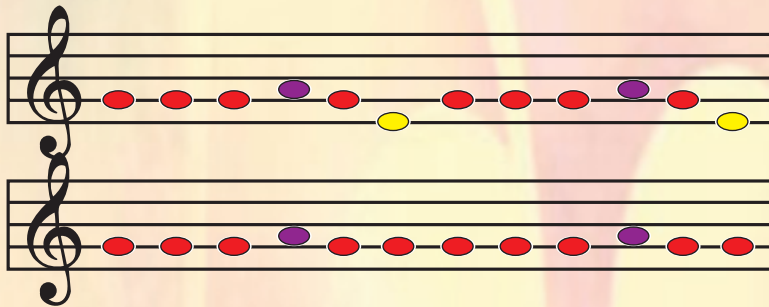


Rin-ge rin-ge dö-ne-lim mi, Pa-şa de-de gel-se ba-ri



Bir e-lin-de çi-ko-la-ta, ver-se bir ta-dı-na bak-sak

„Ringe Ringe Dönelim” Şarkısının Nota Yazısı



Unutma!

- LA notası portenin ikinci aralığında yazılır.



Ödevler:

1. El ele tutulup oyunu oynayın. Şarkı söylerken, yukarıdaki resimlerde olduğu gibi, LA notası sırasında ellerinizi yukarı kaldırın.
2. „Ringe Ringe Dönelim” şarkısının notalarını adlandırın.



Giuseppe Verdi „Aida“ Operasından Zafer Marşı

Giuseppe Verdi (1813 – 1901) ünlü İtalyan bestecisidir. Operaların besteciliğinde en büyük payı vardır. Tanınmış operalarının melodisi çok ilginç olduğundan dolayı dinleyicilerin ilgisini çekmiştir. Bilinen ve dillerden düşmeyen operalar bugün dahi dinleniliyor. Birçok opera yazmıştır: „*La Traviata*”, „*Rigoletto*”, „*Nabucco*”, „*Aida*” vb.



„Zafer Marşı”, „Aida” operasının çok sevilen bir melodisidir.



Trompet metal üflemeli çalgılar grubuna düşer. Borunun şekli büküktür ve başta borunun genişliği daha dar ve gittikçe çapı sonlara doğru genişler. Ses, üflemekle meydana gelmektedir ve pistonlara sağ elin parmakları ile basarak sesler değiştirilir. Farklı orkestrelerde solo çalgı olarak kullanılmaktadır.

Törenli sesi olan trompet, marş karakterini ve özelliğini zenginleştiren motifleri de çok iyi çalmaktadır. Öyle ki, törenli marşa marş karakterini ve diğer özelliklerini başarılı bir şekilde vermektedir.



Ödevler:

1. Temel melodiyi çalan çalgının adı nedir?
2. Eseri dinlerken marş hareketleri yaparak melodiye eşlik et.

SOL, Mİ ve LA Notalarının Melodi Ağıştırmalarda Kullanımı



Ağıştırma no. 1



Ağıştırma no. 2



Ağıştırma no. 3

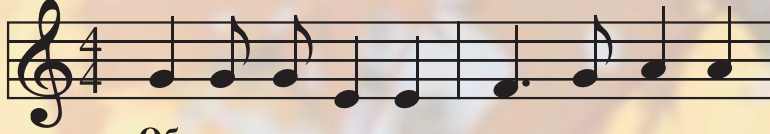




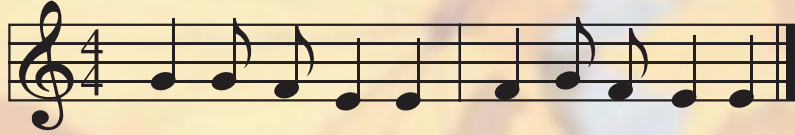
Sonbahar

(kulaktan)

S. Gaydov



Об - ла - че тем - но, дож - дец ле - е,
Siyah buluttan, Yağmur yağıyor,



е - сен-ска пес - на тив - ко си пе - е.
Sonbahar şarkısını, Hafifçe söylüyor.

Soldu otlar, soldu çiçekler,
Bize artık sonbahar geldi.

Свенаа трeви, свeна цвeкe,
Есeнтa стaсa и кaј нaс вeкe.



Ödevler:

1. Şarkıyı melodik ve ritmik bakımından doğru söylemeye çalış.
2. Şarkının konusuyla ilgili duygularını resim çizerek ifade et.

Tempo



Müzik besteleri farklı hızlılıklarda söylenir ve çalınabilir. Bazen yavaş bazen ise hızlı olabilir.

Müziğin hızlılığına **tempo** denir. Müziğin karakterine göre tempo belirlenir. Şarkının hangi tempoda olacağı, portenin başında yazılı olarak belirtilir.

yavaş



hızlı



Uğurböceği

hızlı

Музыкальная запись для песни "Uğurböceği" (The Ladybug). The score is in 2/4 time and consists of two staves. The lyrics are written in Russian and Turkish. The first staff contains the first two lines of the song, and the second staff contains the next two lines. The tempo is marked as "hızlı" (fast).

Бу - ба Ма - ра слат - ка ма - ла зас - та - на на цвет у - мор - на е
Tatlı küçük uğurböceği, çiçek üstüne konmuş,
та - а се - га па си ве - ли стој! Па - тот пак е мој.
Uzun uçuştan yorulmuş, yorgun argın dur diyor. Yol yine benimdir.

Renkli Çiçek

yavaş

Музыкальная запись для песни "Renkli Çiçek" (Colorful Flower). The score is in 2/4 time and consists of two staves. The lyrics are written in Russian and Turkish. The first staff contains the first two lines of the song, and the second staff contains the next two lines. The tempo is marked as "yavaş" (slow).

Ед - но цве - ке ша - ре - но в'ли - ва - да ник - на - ло.
Bir renkli çiçek ovada filizlenmiş
да - ли ке го ски - неш ти? Раз - ми - сли и ка - жи ми.
Sen onu koparacak mısın? Düşün ve bana söyle.



Ödev:

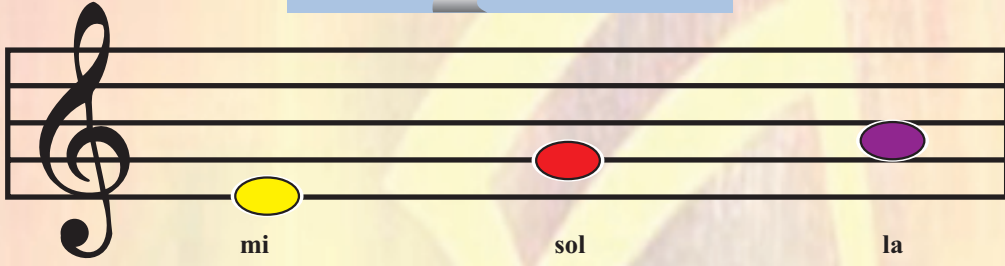
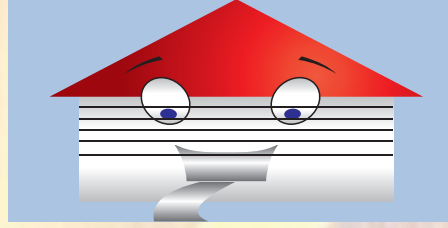
1. Sayışmayı verilen tempoda söyleyin.



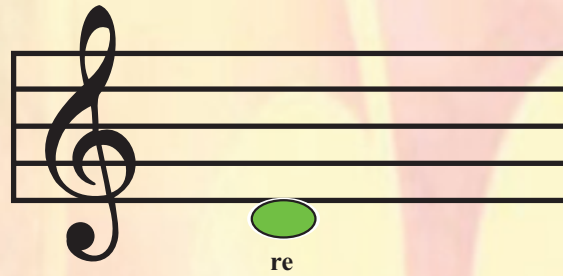
RE notası



Anımsayalım:



Müzik evine yeni nota geliyor. Onu herkes **RE** diye adlandırır. Portede birinci çizginin altında yazılır.



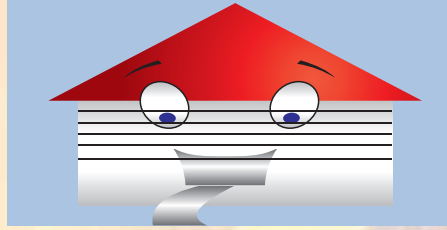
Unutma!

- **RE** notası portenin birinci çizgisinin altında yazılmaktadır.

DO Notası

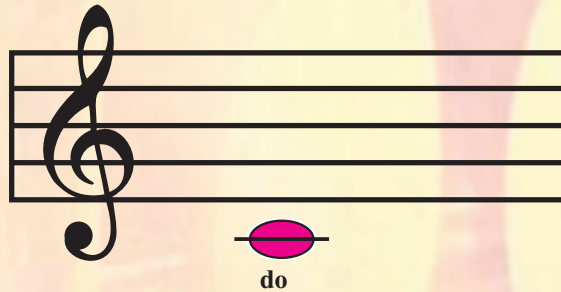


Anımsayalım:



Müzik evinin eğlencesine ve arkadaşlarına yeni bir nota daha katılacaktır. Onun adı **DO** notasıdır. Ama yeterli sandalyeler olmadığı için yedek bir sandalye getirilecektir.

Alçak **DO** notası, **müzik evinin (portenin) birinci yardımcı çizgisinde yazılır.**



Unutma!

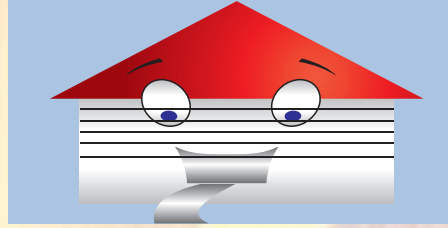
- **DO** notası portenin birinci yardımcı çizgisinde yazılır.



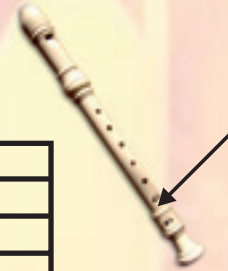
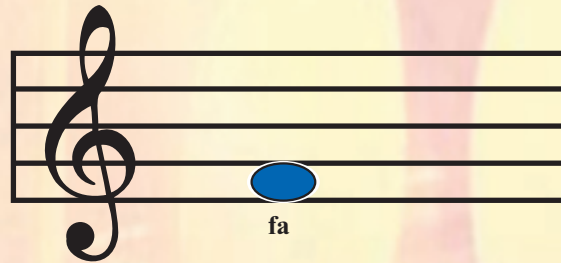
FA Notası



Anımsayalım:



Müzik evinde sabırsızlıkla yeni nota bekleniyor. Onu nereye yerleştirelim? Müzik evinde onun yeri **birinci aralıktadır**. FA notası müzik evinin kapısını çalıyor. Yeni şarkı başlasın.



Unutma!

- FA notası portenin birinci aralığında yazılır.

Aleksandar Cambazov



Aleksandar Cambazov ünlü Makedon bestecisidir. 1936 yılında, Voyvodina'nın Stapar köyünde doğmuştur. Aleksandar Cambazov,,Zlatno Slaveyçe" („Altın Bülbül") çocuk festivalinin kurucusudur.

Makedonya Radyo Televizyonu dahilinde kurulan Revü ve Dans Orkestraları'nın yönetmeni olarak 37 yıl boyunca etkin olarak çalışmıştır.

Çocuk şarkıları, tiyatro müzik eserleri, televizyon dizileri, solo şarkılar, oda ve senfoni müzikleri bestelemiştir.

Yurt içi ve yurt dışında çok sayıda ödül kazanmıştır. Bu ödüller arasında, „11 Ekim", ve „13 Kasım", ödülleri de bulunmaktadır. Bugün hâlâ „Zlatno Slaveyçe" çocuk festivali ile ilgilenmektedir. Bu festival her yıl Üsküp'te yapılmakta ve Avrupa'da ikinci en eski festivaldir.



Biliyor muydunuz?

Aleksandar Cambazov yaratmak, yardım etmek ve hatırı sayılır eserler bırakmak için yaşamaktadır.

UNICEF'in (Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu'nun) insanlık ödülünü kazanmıştır.



Dinleme önerileri:

“Zlatno Slaveyçe” ve diğer çocuk festivallerinden şarkılar.



Önemli Kültür Mekânları

Müzik gösterileri, günlük kültür olaylarının bir parçasıdır. Her gün sanatsal eğlence müziği ve klasik müzik konserleri düzenlenmektedir. Müzik gösterileri şu salonlarda düzenlenir: „Üniversal Salonu”, „Makedon Halk Tiyatrosu” (MNT), „Üsküp Kent Müzesi” vb.



Üniversal Salonu



MHT

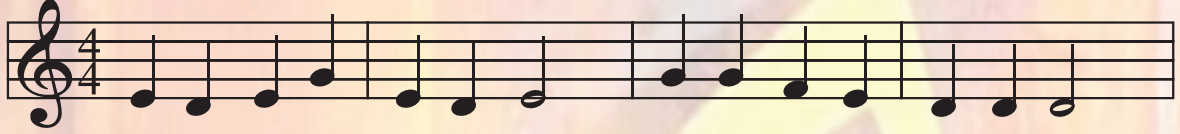


Üsküp Kent Müzesi

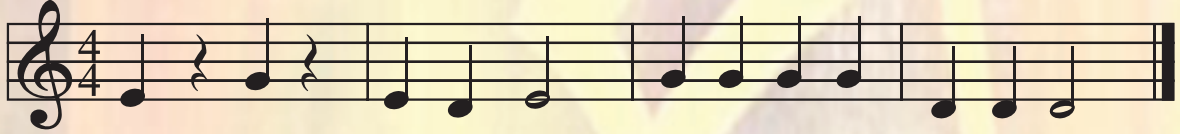
RE Notası ile Alıştırmalar



Аç Карты



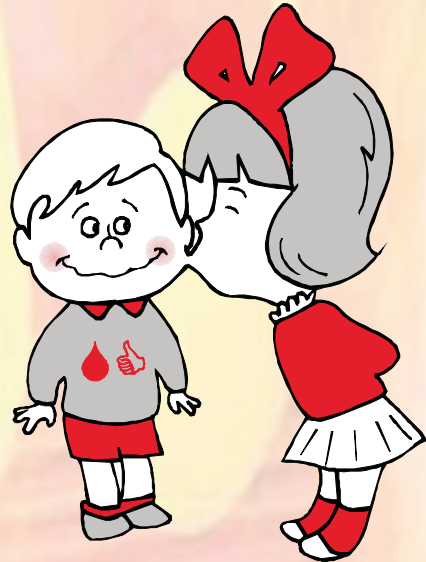
Јас сум ма - ло гос - тин - че и - ме ми е но - та RE
Ben küçüçük misafirim, Benim adım RE notası,



чук, чук, о - тво - ри пес - на ке ви за - пе - ам.
Tak tük açın Size şarkı söyleyeceğim

Herkez şarkı söyleyecek, şenlik olacak
La, la, la, la, şen olacağız.

Сите ке си пееме, весели ке бидеме,
ла, ла ла, ла, ла, весели ке бидеме.



Ödevler:

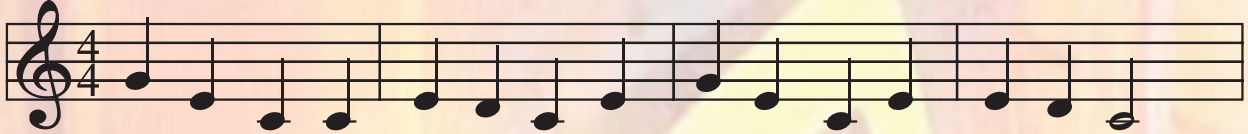


1. Notalar ve metin eşliğinde şarkıyı söylemeye çalış.
2. Blok flüt çalgısını kullanarak şarkıyı çalmaya dene.



DO Notasının Şarkılarda Kullanılması

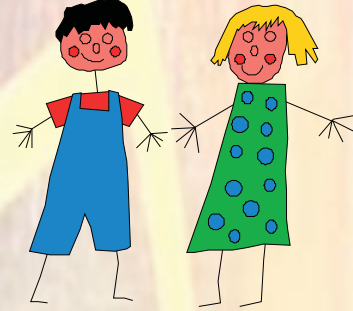
Eğlence



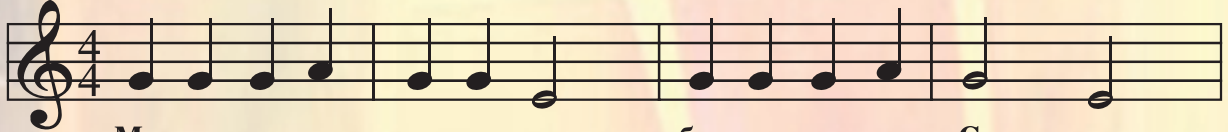
сол ми до до ми ре до ми дој - ди кај нас се - га ти.
sol mi do do mi re do mi gel gel bi-ze şim-di gel.

Eğlence yapacağız,
Arkadaşlığı kutlayacağız.

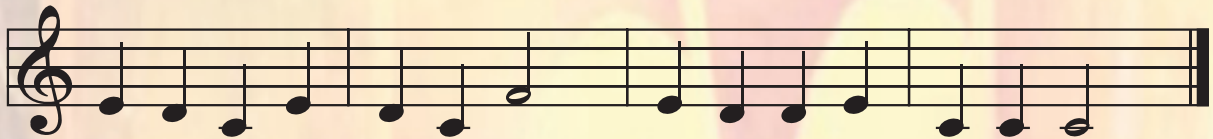
Веселба ќе правиме
и дружба ќе си славиме.



Doğum Günü

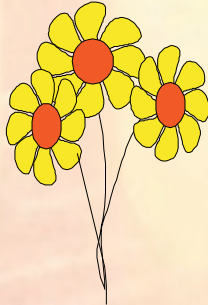


Ма - ре и - ма ро - ден - ден, бу - кет до - нел Си - мо.
Mare'nin doğum günü var, Simo çiçek getirecek,



Цве-тој, цве-тој, ма - леч - ки жол - ти, жол - ти, јаг - ли - чки.
Çiçek küçük çiçekler, Sarı sarı çiçekler.

Веселба ќе правиме
и дружба ќе си славиме.



Eğlence yapacağız,
Arkadaşlığı kutlayacağız.

Dağda toplamış o, dün gittiği yerden,
Bulduğu orta yerde, küçük değirmen etrafında,

Kutlu doğum günün Mare, işte sana çiçekler,
Çok çiçek getirdim, senin sınıf arkadaşlarından.



Ödev:

1. Örnekleri blok flütle çalarak, şarkı söylemeyi de.

FA Notasının Şarkılarda Kullanılması



Nerdesiniz Çocuklar

S. Dimova

И - дам, и - дам јас да стиг - нам, ка - де сте де - чи - ња?
Geliyorum, geliyorum, Yetişmeye sizleri çocuklar.

Да ли и - ма пес - на иг - ра са - кам јас да за - пе - ам
Şarkı, oyun var mıdır? Şarkı söylemek istiyorum.

Да ли и - ма пес - на иг - ра са - кам јас да за - и - грам.
Şarkı oyun var mıdır? Oyun oynamak istiyorum.

Geliyorum, geliyorum,
Yetişmeye sizleri çocuklar.
Şarkı oyun var mıdır?
Şarkı söylemek istiyorum.
Şarkı oyun var mıdır?
Oyun oynamak istiyorum.

Mutlu olalım çocuklar, çocuklar,
Şarkımız inlesin, oraya uzaklara.
İşitilsin, şarkı söylensin,
Dünyamız bir bütün olsun.

Одам, одам јас да стигнам, каде сте дечиња?
Дали има песна, игра?
Сакам јас да запеам.
Дали има песна игра?

Сакам јас да заиграам.
Среќни да сме ние сите дечиња, дечиња,
песна наша нека ечи, таму во далечина.
Да се чуе, да се пее,
цел свет да е целина.



Ödev:

1. Şarkıyı söyle ve blok flütle çalmayı dene.



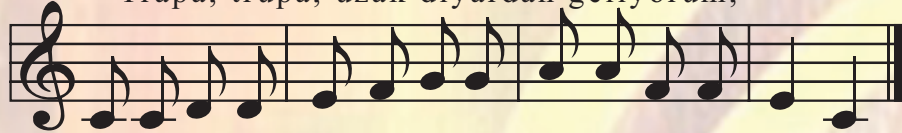
Öğrenilen Tüm Notaların Şarkılarda Kullanımı

Tavşancık (kulaktan)

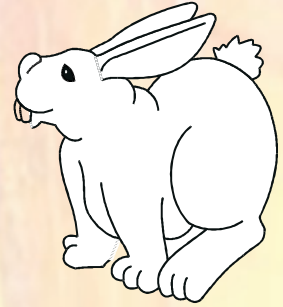
V. Nikolovski



Тра-па тру-па, тра-па тру-па, од крај да-лек и - дам
Trapa, trupa, uzak diyardan geliyorum,



слуш-нав пес-ни пак си ре-ков о - дам да ги ви - дам.
Şakı duydum, diyorum ki gidiyorum görmeye.

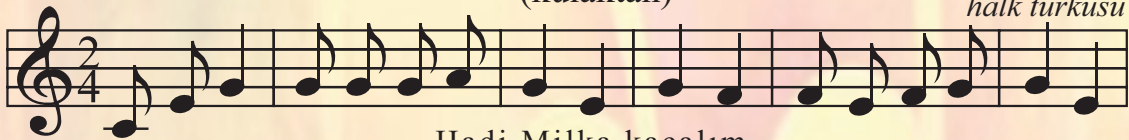


По пат сретнав тревки млади, еве две-три скинав,
и од срце запеав „лута зима мина“

Yolda gördüm çimenleri, iki üç tane kopardım,
Kalpten şarkı söyledim, kızgın kış geçti.

Hadi Milka Kaçalım (kulaktan)

halk türküsü



Hadı Milka kaçalım,
Aj..... de Mil-ke da be - ga - me, na - she se - lo Ma - le - she - vo.



Мил - ка - а - но, мо-ри мо - ме



У - ба - во.
Milka güzel kızım.

Bizim Maleşova köyümüzü, üç
taftan güneş ısıtır,
Üç taftan güneş ısıtır, dört
taftan ay ışığı,
Milka güzel kızım.

В наше село Малешево од три страни сонце грее.
Од три страни сонце грее од четврта месечина
Милкано.....

Nüans



Bestelerin gerçekleştirilmesi ya da bestelerin bazı bölümleri, farklı kuvvetle çalınabilir. Müziğin kuvvetine nüans denir. Nüans işaretleri portenin altında yazılır.

Bestelerin bazı bölümlerini hafif - **p** (pianissimo), bazı bölümlerini ise kuvvetli - **f** (forte) çalıyoruz. Nüans değişiklikleri bizim duygularımıza, melodinin konusuna ve bestecinin yarattığı melodiye bağlıdır.

Davulcuk

f (kuvvetli)

Рам, там, там, Рам, там, там, ба - ра бан - че тро - па.
Зе - ме - те стап - чи - ња, чи - не - ли и дај - ре.
Ram, tam, tam, ram, tam, tam, çam-pan-lar da ça-lar
İş-te ço-mak-lar zil-ler ve bir da-i-re

Ста - не - те де - чи - ња си - те о - па о - па
Ор - кес - тар пра - ви - ме за да не - ма гај - ле.
Kalkın çocuklar, herkes ora, ora,
Orkestra kuruyoruz, dert olmasın diye.

Şap, Şap Kuklacık

p (hafif)

Шеп, шеп, кук - лич - ке мо - ја ми - ла се - стрич - ке.
Şap şap kuklacık, Güzel benim kızımın.

кол - ку си ми ми - ла ти си мо - ја ви - ла.
Фус - тан - че ти со - шив, це - ло е од сви - ла.
Ne kadar güzelsin, sen benim perimsin.
Entari diktim, ipektendir güzel.



Ödevler:

1. Birinci örneği davul eşliğinde ve ayakla ritim tutarak, **f - kuvvetli** - çal ve söyle.
2. İkinci örneği, **p - hafif** söyle.



Nüans Elemanlarını Kullanarak Şarkı Söylemek

Davulcuk

f Рам, там, там, Рам, там, там, ба - ра бан - че тро - па.
Ram, tam, tam, davulcuk çalar,
Ста - не - те де - чи - ња си - те о - па о - па
Kalkın çocuklar, herkes ora, ora.

Alın çomakları, zil ve daireyi,
Orkestra kuralım, dert olmasın diye.

Земете стапчиња, чинели и дајре,
оркестар правиме за да нема гајле.

Şap, şap Kuklacık

p Шеп шеп кук - ли - чке, мо - ја ми - ла сес - три - чке.
Şap, şap kuklacık, benim güzel kardeşim,
кол - ку си ми ми - ла ти си мо - ја ви - ла.
Ne kadar tatlısın, sensin benim perim,

Şap, şap kuklacık, benim güzel kardeşim,
Bin renkte entari diktim sana.

Шеп, шеп кукличке, моја мила сестричке,
фустанче ти скроив во илјада бои.



Ödevler:

1. Şarkıları nota yardımıyla söyleyin.
2. Şarkıların sözlerini doğru söyleyerek nüans elemanlarını kullan.

Wolfgang Amadeus Mozart Türk Marşı



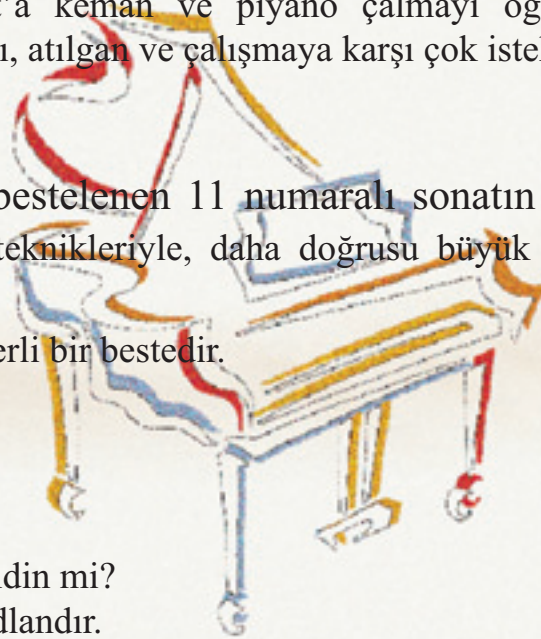
Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791), dünyanın en ünlü bestecilerinden biridir. 18. y.y.'da Avusturya'nın Salzburg kentinde doğmuştur. Sadece 35 yıl yaşamıştır. Eserleri çok değişik ve renklidir. Semfoniler, operalar, konserler, sonat, piyano ve keman için eserler bestelemiştir.



„Çocuk dehası” olarak adlandırılmıştır. Daha küçük yaşlarda besteler yazıp Avrupa'nın her yerinde konserler vermiştir. Bu konserler ona büyük ün kazandırmıştır. Babası Leopold Mozart'a keman ve piyano çalmayı öğretmiştir. Büyük bir sanatçı, atılgan ve çalışmaya karşı çok istekliymiş.

Türk Marşı, piyano için bestelenen 11 numaralı sonatın üçüncü bölümüdür. Bu eser en iyi beste teknikleriyle, daha doğrusu büyük ustalıkla yaratılmıştır.

Görkemli, hafif ve marş karakterli bir bestedir.



Ödevler:

1. Bestenin melodisini tanıyabildin mi?
2. Müzik eserinin temposunu adlandır.
3. Dinlediğin eser sana nasıl duygular uyandırdı?



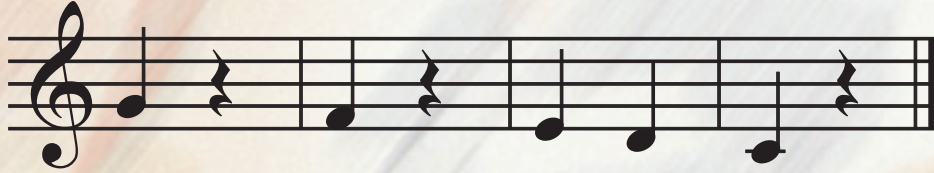
Nota Kullanarak Şarkı söyleme ve Çalgı Çalma



Atla



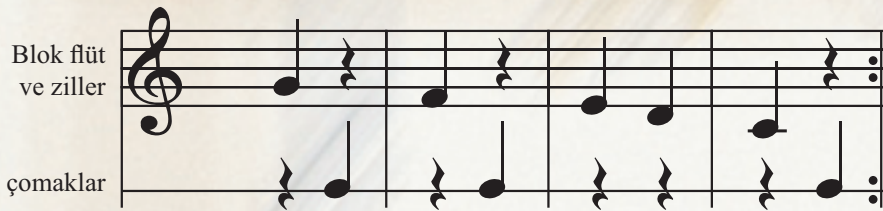
Еј. ти. пог - ле - дни.
Heу, sen bak, bana,



кој. те. прес - ко - чи.
Seni kim atlattı.

2. Ване, Мирјана
Сите дечиња.
2. Vane, Mariya,
Tüm çocuklar.
3. Скок, скок, скокаме
Игра, играме.
3. Ноп, ноп атларız,
Оyun oynarız.

Hadı Çalgı Çalalım!

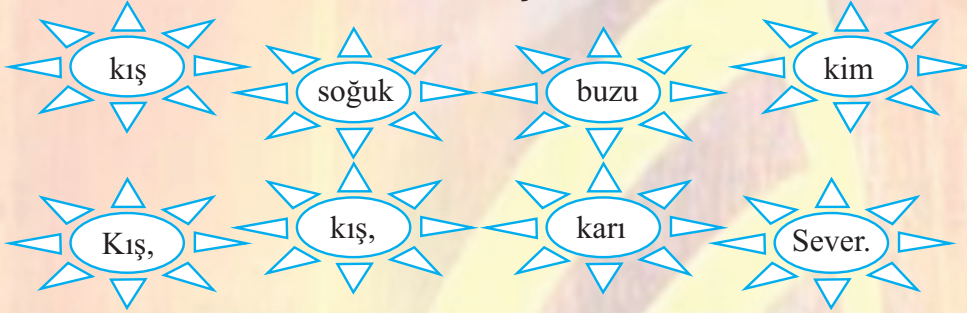


Motif



Sözlerin birleşiminden tümcelerin oluştuğunu biliyoruz. **Motiflerin** birleşiminden ise **müzik bütünlükleri (müzik tümceleri)** oluşmaktadır.

Sözlerden oluşan motifler



Kış, kış soğuk kış karı, buzu kim sever.

Kış,	Kış,	soğuk	kış,	karı	buzu	kim	sever.
------	------	-------	------	------	------	-----	--------

Nota ve sözlerden oluşan motifler.



Unutma!

- **Motif**, müziğin en küçük parçasıdır.



Ödev:

1. Motifleri doğru dizerek, verilen sözlü melodiye doğru söylemeye çalış.



Genç Sanatçılar

Siz, çok şarkılar söylemiş ve her türlü müzik dinlemişsinizdir. Her şarkıda mutlaka söleri de söylemişsiniz. Böylece şarkının konusunu daha kolay anlayabilmişsinizdir.

Besteciler kendi yarattıkları şakı sözlerini hikâyelerden, efsanelerden ilham alarak bestelemişlerdir.

Belki de beste yapmayı denemelisiniz.

Verilen melodiye şu sözleri bestelemeyi deneyin.



*Şarkı söylüyorum, çalgı çalıyorum, besteliyorum,
Mozart'ın taklidini yapıyorum.
Besteci olacak mıyım?
Bütün dünyayı görmek istiyorum.*

Melodiyi bir çalgının yardımıyla çalabilirsin.



Öneri:

Kendi isteğine göre, şarkı sözleri yazmayı dene.



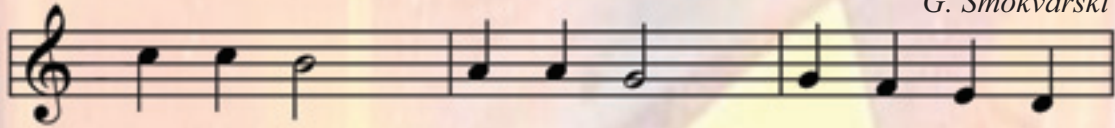
Ödevler:

1. Verilen sözlere göre melodiyi söyle.
2. Melodiyi blok flütle çalmayı dene.

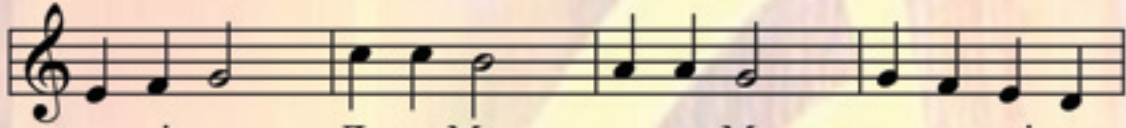


Kış Baba (kulaktan)

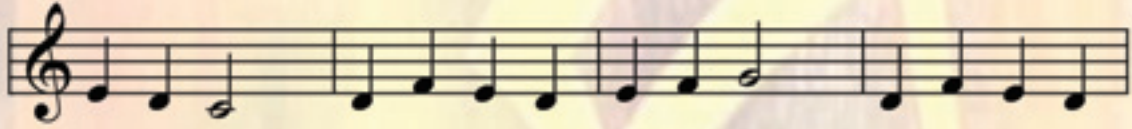
G. Smokvarski



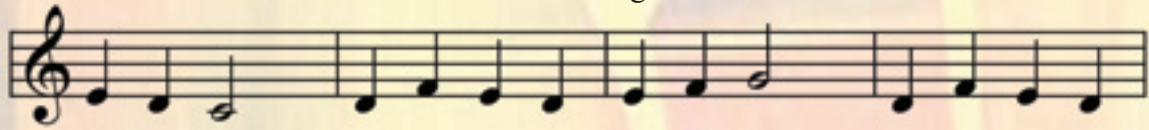
Де - до Мраз, де - до Мраз, де - нес дој - де
Kış baba, kış baba,



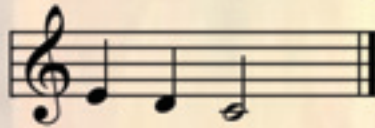
и кај нас. Де-до Мраз, де-до Мраз, де-нес дој-де
Bugün bize de geldi. Torba dolusu hediyeler,



и кај нас. По-лна тор-ба да-ро-ви кол-ку са-каш
Balonlar istediğın kadar.



ба-ло-ни. Ку-кли топ-ки ме-чи - ња да-ро-ви за
Kukla, top̄lar, ayılar,



де-чи-ња
Çocuklara hediye.

Kış baba, kış baba,
Bugün bize de geldi.

Дедо Мраз, дедо Мраз,
денес дојде и кај нас



Ödevler:

1. Melodi ve sözlere göre şarkının karakterini tespit et.
2. Senin duygularını şarkıya yansıt.



Öğrenilen Tüm Notaların Şarkılarda Kullanımı

İlk Kayak (nota kullanarak)

И јас и - мам сан - ка, та - а ми - е но - ва, со
Benim de kızığım var, O benim, yeni,
ШТИЧ - КИ И КЛИН - ЦИ, бат - ко ми ја ско - ва.
Tahta ve çivilerle, Usta abim уартı.

İşte acele geliyorum,
Bir kez kayayım.
Göreceksiniz benim,
Nasıl uçtuğumu siz.

Ете итам брзам,
да се спуштам еднаш.
Ќе видите сега,
како летам веднаш.

Kedi (nota kullanarak)

Мој - то ма - че пе - е мјау,
Şarkı söyle, kedim myav,
иг - ра ско - ка ве - се - ло.
Oynar, zıplar şen, şen.

Reyniri görünce,
Büyüklüğümü yallıyor.
Onu görünce ben,
Sevinerek atlar zıplarım.

Штом ќе види сиренце,
тој си мази мустаче.
Кога ќе го видам јас,
скокам пеам на цел глас.



Ödev:

1. Blok flüt yardımıyla şarkıları çal ve söyle.

Pyotr İlyiç Çaykovski „Fındıkkıran“ Balesinden Çin Dansı



„Fındıkkıran“ balesi, “Fındıkkıran ve Fareler Kralı” hikâyesinden esinlenmiştir. Bu hikâye, Hoffmann’ın „Serapion’un kardeşleri“ adlı hikâye derlemesinde yer almaktadır.

Küçük Klara’ya dayısından yılbaşında en güzel oyuncak olarak hediye edilen şey, Fındıkkıran bebeğidir. Kızın çok yaramaz olan kardeşi Fındıkkıran’ını kırıyor. Klara kuklayı yatağı yanındaki kuklalar kutusuna koyuyor.

Yılbaşı gecesinde herkes uyuyor. Klara yatağından kalkıp kırık Fındıkkıran’ı iyileşmiş mi diye kontrol ediyor. Çok sıkılmış bir halde Fındıkkıran’ı yatağı üzerinde duruyor. Aniden çok garip bir şeyler oluyor. Her taraftan fare askerler, aralarında savaş ederek geliyorlar. Onlar Fındıkkıran’a saldırırken, ansızın Fındıkkıran çok güzel bir prene dönüşüyor. Klara’yı elinden tutup büyüdü saraya götürüyor. Sarayda prensin arkadaşı olan bir peri hüküm sürüyor.

Peri, diğer perileri de toplayıp sarayda görkemli bir gece düzenliyor. Periler ve çiçekler sarayda dans ediyorlar. Klara ve kuklası çok güzel müzik eşliğinde Arap, Rus ve Çin danslarını izleyerek mutluluklarını paylaşıyorlar.

Büyüdü sesler, saatin zilini çaldırıyor. Klara rüyadan uyanır ve kendisini Fındıkkıran’ı ile beraber evlerinin salonundaki yılbaşı ağacının altında bulur. Klara o an, tüm yaşadıklarının sadece bir rüya olduğunu anlıyor.



Ödevler:

1. Dansın karakterini tespit et.
2. Dinlediğın müzikte hisettiğın duyguları kendi ritmik hareketlerinle ifade et.



Kış Baba (kulaktan)

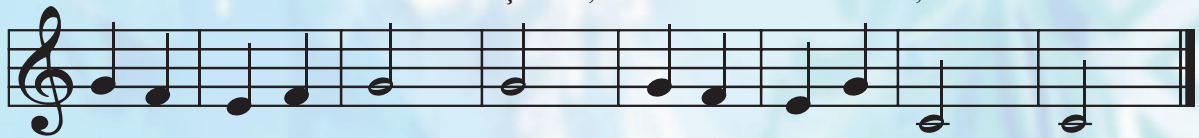
G. Smokvarski



Сне - гот сне - жи бе - ло е, Снеж-ко, меш-ко, сме-шен е!
Kar yağıyor, her yer beyaz, Gülünç kış, kış baba,



Тен - це - ре на - гла - ва пи - пер - ка во нос - се.
Tenceresi başında, Biberi de burnunda,



мет - ла в'ра - ка и - ма, снег ќе чист - ти в'зи - ма.
Süpürgesi elinde, Kışın kar temizler.

Çocuklar onu yaptılar,
Başına şal, şapka taktılar,

Tenceresi başında,
Biberi de burnunda,
Süpürgesi elinde,
Kışın kar temizler.

Децата го правеле,
шал и капа ставиле.

Тенцере на глава,
пиперка во носе,
метла в рака има,
снег ќе чисти в зима.



Ödevler:

1. İyi diksiyonla şarkının sözlerini okumaya çalış.
2. Yaratıcı ol ve kendi isteğine göre bir Kış Baba yap.

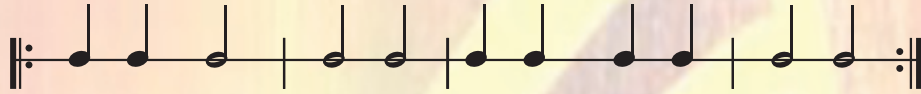
Tekrarlama İşareti



Eğer şarkıların bazı bölümlerini tekrarlamak gerekiyorsa, onları yeniden yazmamıza gerek yoktur. Bunu uygulamak için **tekrarlama işaretleri** kullanılır.



Ritmik alıştırma iki kez söylenir.



Şarkının işaretlendirilmiş yerleri iki kez tekrarlanarak okunulmalıdır.

Toplanmışlar Bir Araya Gelmişler

halk türküsü

Со - бра - ле ми се, --- на - бра - ле со - бра - ле ми се
Toplanmışlar bir araya, Toplanmışlar bir araya,
на - бра - ле, си - те ми мо - ми пле - вар - ки, си - те ми
Tüm örgü ören kızlar, Tüm örgü ören kızlar,
мо - ми пле-вар-ки. Day, li du, li du, li du du,
Даж, ли - ду, ли - ду, ли - ду, ли - ду - ду,
Даж, ли - ду, ли - ду, ли - ду - ду.
Day, li du, li du, li du du.



Ödevler:

1. Ritmik okuma – parlato alıştırma hem okunur hem çalgı çalınır.
2. Tekrarlama işaretini kullanarak şarkıyı oku ve çalgı yardımıyla çalmayı dene.



Kardelen

(nota kullanarak)

S. Gaydov

Ко - ки - че сум ма - ло, у - ба - во и
Küçük kardelenim, Küçük ve nazik,
неж - но, на гла - ва и - мам
Başımda taşıyorum,
кап - че, бе - ло смеш - но!
Beyaz şarık gülcüç,

Entarim var, yeşil olacağım
Güzel ilkbaharımı görmek istiyorum.

Фустанче си имам зелено ке бидам,
пролетта мила сакам да ја видам.



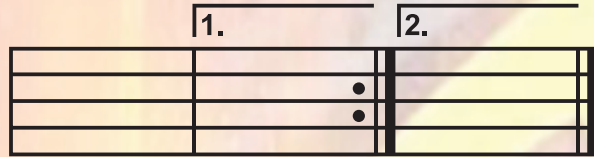
Ödevler:

1. Şarkıda nota uzunluklarını ve sürelerini belli et.
2. Notaları yükseklik ve süre bakımından doğru okumaya çalış.

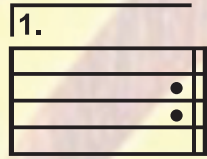


Prima Volta ve Seconda Volta

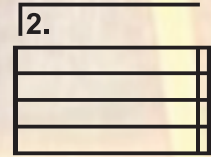
Şarkıda tekrarlanan yerlerin sonları farklı ise o zaman **prima volta** (ilk kez) ve **seconda volta** (ikinci kez) işaretlerini kullanmaktayız.



Tekrarlama işareti olan bölümler tekrarlanırken **prima volta** (birinci dolap) atlatılarak,



seconda
voltaya geçilir.



Çuçul İnekleri Otlatıyor

(kulaktan)

halk türküsü

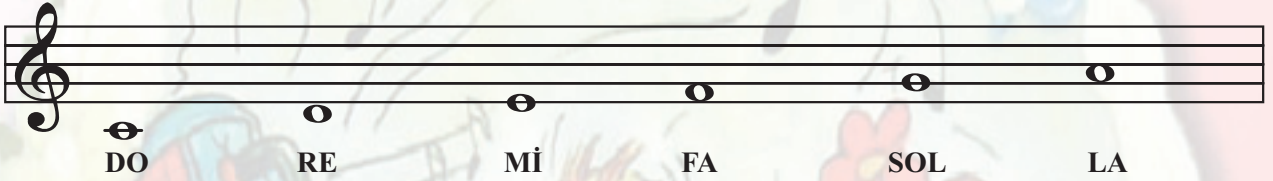


Ödevler:

1. Prima ve seconda volta işaretlerini takip et.
2. Şarkıyı prima volta ve seconda voltayı kullanarak söyle.

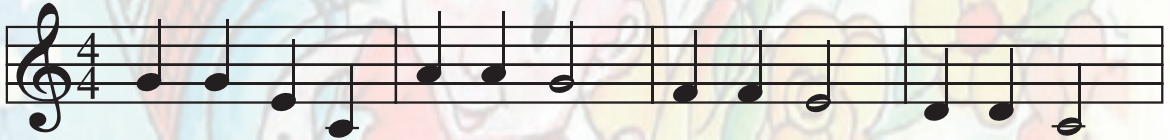


Öğrendiğimiz Tüm Notaları Anımsayalım

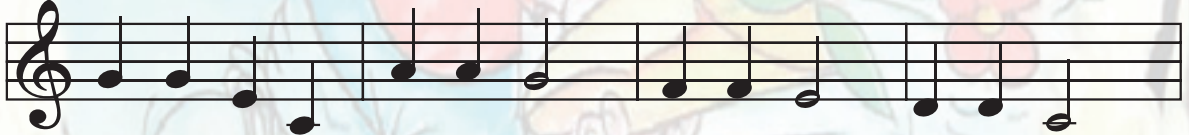


Doğum Günü

Törensel



Де - нес ми е у - бав ден. у - бав ден. у - бав ден.
Bugün güzel gün, Güzel gün, güzel gün,



Де - нес ти е ро - ден - ден. ро - ден - ден ро - ден - ден.
Bugün senin doğum günün. Doğum günün, doğum günün,



Би - ди ни здрав и жив го - лем да ни по - рас - неш.
Sağlıklı ol, büyük büyüyesin,



Би - ди ни здрав и жив го - лем да ни по - рас - неш.
Sağlıklı ol, büyük büyüyesin.

Todor Skalovski Stanko Kedi



Todor Skalovski, Makedon bestecisidir. Büyük istekle beste, koro ve orkestra yönetmeni olarak çalışmış, Makedonya Cumhuriyeti'nde müzik organizasyonları düzenlemiştir.

Kalkandelen doğumlu olan Skalovski, 1909-2004 yılları arasında yaşamıştır. Ailesi milli müziğe çok düşkünmüş. Bu yüzden ailesinin her ferdi bu müziğin yaşatılması için emek vermiştir. Velileri halk müziği türkülerini başarılı bir şekilde söylemiş. Bu etken, besteciye epeyce etkilemiştir. ve Skalovski halk müziği motiflerini kendi eserlerinde de kullanmaya başlamıştır.

Skalovski'nin eserleri vokal, enstrümental ve vokal-enstrümentallerden oluşmaktadır. Bazı eserleri en genç dinleyiciler olan çocuklara adanmıştır.

Çocuk korusu için bestelemiş olduğu **Stanko Kedi** şen, hareketli ve büyümlü müzikle ninenin ve kedinin arasında koşuşturmacayı anlatmaya çalışıyor.



Ödevler:

1. Nine ve kedinin arasındaki kovalamacayı oyun yaratmakla temsil et.
2. Eseri dinlerken, duygularını resim çizerek ifade et.

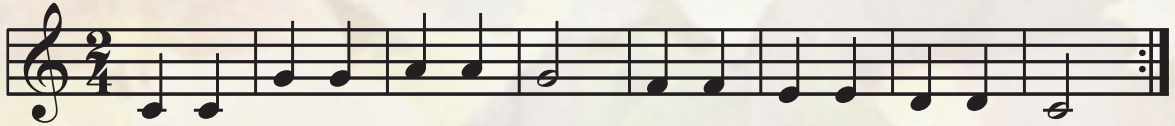


Çocuk Müzik Çalgıları Eşliğinde Türkü Söyleyelim

Türküde öğrendiğimiz bütün notalar yer almaktadır.
Çocuk müzik çalgılarını çalıp türkü söyleyelim.



Kokoreç



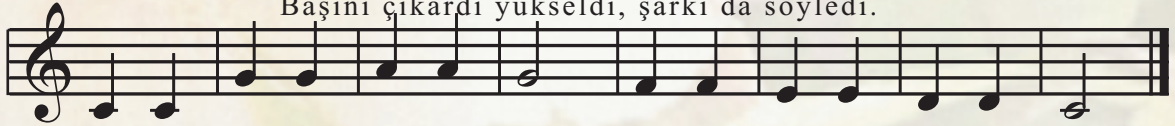
1. И по по - ле и на брег, ник - на ли - чен ку - ку - рек
2. И низ по - ле и од брег, пе - е ли - чен ку - ку - рек

Vadide, kıyıda çıktı küçük kokoreç.



Кре - на глав - че из - ви стас, вик - на пес - на на цел глас.

Başını çıkardı yükseldi, şarkı da söyledi.



Дој - ди, дој - ди, про - лет пак, греј ни то - пол сон - чев зрак.

Gel yine bahar, gel, Güneş ışınlarıyla ısıt bizi.

Bu güzel şarkı diğer devletlerde farklı sözlerle söylenir. Biz bu sözlerle söyleyeceğiz.



Ödevler:

1. Nota ve sözler yardımıyla şarkıyı söyle.
2. Çocuk müzik çalgıları yardımıyla (blok flüt ve ziller), melodi ve ritim özelliklerini doğru çal.

Nota Süresini DURAK İşaretiyle Uzatma



Nota süresi, birkaç çeşit ve değişik işaretlerin yardımıyla uzatılabilir. Onlar arasından nota uzunluğunu uzatmak için **DURAK** işareti kullanılır..

◡ - durak işareti

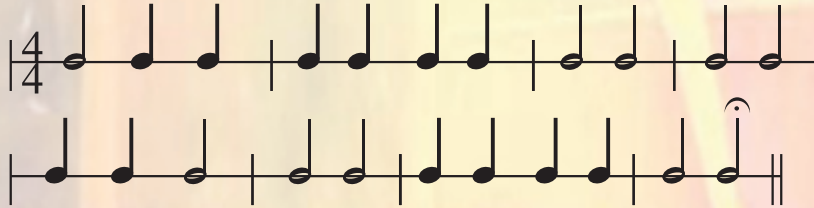


Durak, nota süresini kendi uzunluğundan iki kez uzatır.

Durak böyle yazılır:



Ritmik alıştırma:



Melodik alıştırma:



Ödevler:

1. **Durak** işaretini kullanarak alıştırmaları oku.
2. **Durak** işaretini kullanarak şarkı ve çalgı çalmayı dene.



Diğer Etnik Grupların Geleneğinden Halk Türküleri

A Lai Minte (Hey, Yüksek Dağlar) (kulaktan)

Ulah halk türküsü

A - laj mun - te ana - l - tu lai mun..... te,.....

ana..... l tu tsi - nj tsa - nj av - ra

ma re lai mun te

ana..... l tu tsi - nj tsa - nj av - ra

ma re

I

Ey yüksek dağlar,
Üzerinizden uçabilsem,
Anneme gidebilsem.

II

Ey yüksek dağlar,
Büyük vadili,
Anneme gidemiyorum.

III

Keklik olsam,
Kanat takıp dağlar aşsam,
Anneme ulaşsam.

IV

Ey yüksek dağlar,
Sevgilimi göreyim,
Anneme varayım.



Ödev:

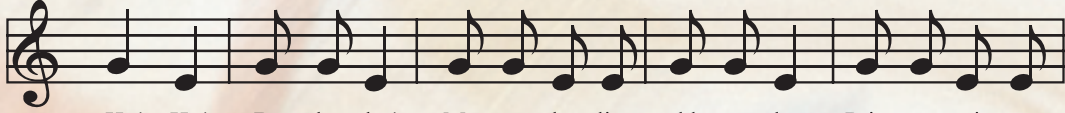
1. Şarkıyı ritmik ve melodik açısından doğru söylemeye çalış.

Şarkı Söyleyelim ve Çalgı Çalalım

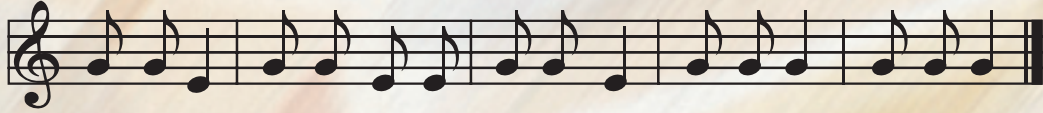


„HU, HU, BABA HU“

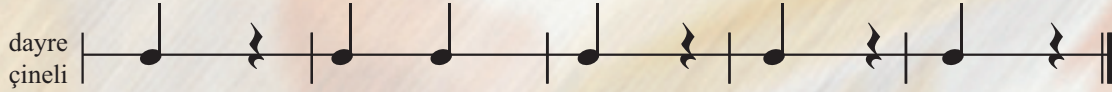
Arnavut halk türküsü



Hu! Hu! Ba - ba hu! Me - rre ka - lin shko për dru. Pri - te, pri - te
Ху! Ху! Ба - ба ху! Ме - ре ка - лин шко-пр дру. При - те, при - те



se - po vjen. Bish - ti ka - lit po - ker - cën hu, hu, një, hu, hu, dy.
се - по вјен. Бит - шта ка - лит по - кр - цен ху, ху, ње, ху, ху, ди.



Arnavutçadan çeviri:

Hu, hu, baba hu,
Atı al ve oduna git.
Bekle, bekle geliyor,
At kuyruğu zıplıyor.
Hu, hu bir. Hu, hu iki.



Ödev:

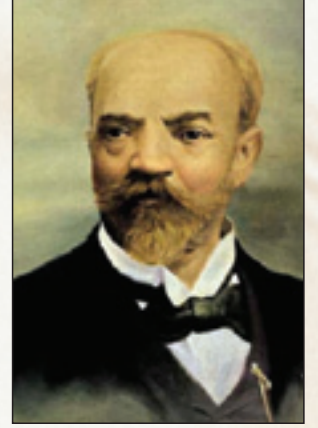
1. Halk türküsünün melodisini kulaktan öğren.
2. Türküye çocuk çalgılarından daire ve toplu zillerle eşlik et.



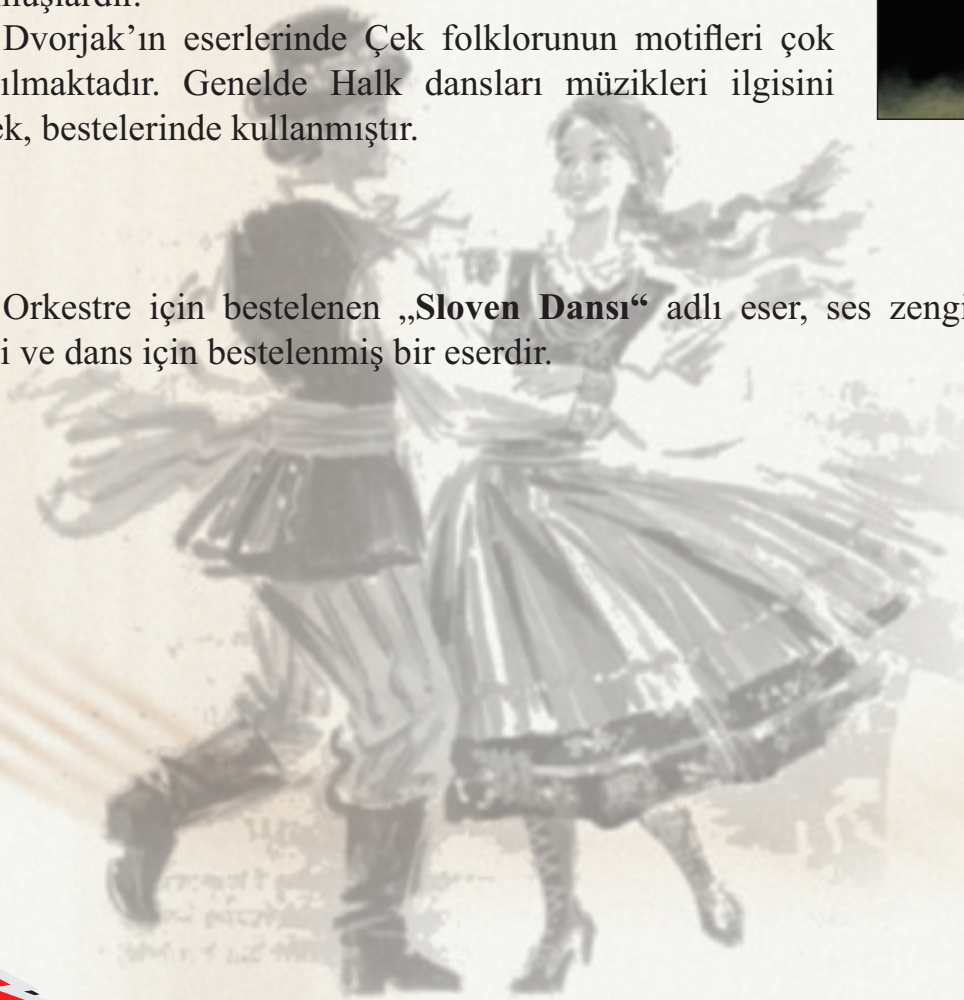
Antonin Dvorjak „Sloven Dansı“

Antonin Dvorjak (1841-1904), en tanınmış Çek bestecisidir. 9. y.y.'da doğmuştur. Antonin Dvorjak ve Bedjih Smetana, Çek milli müzik okulunu kurmuşlardır. Bununla müzik kültürünün geliştirilmesi için büyük katkıda bulunmuşlardır.

Dvorjak'ın eserlerinde Çek folklorunun motifleri çok kullanılmaktadır. Genelde Halk dansları müzikleri ilgisini çekerek, bestelerinde kullanmıştır.



Orkestre için bestelenen „Sloven Dansı“ adlı eser, ses zenginliği, güzel melodi ve dans için bestelenmiş bir eserdir.



Öneri:

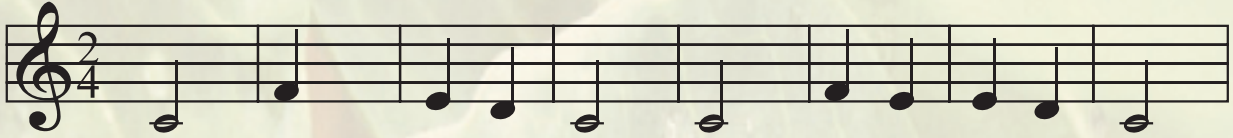
Müziğin ritmini yakalayıp dans etmeye çalış.



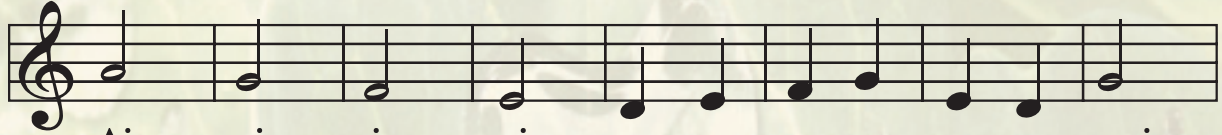
Hava Kayığı (nota kullanarak)

Orta

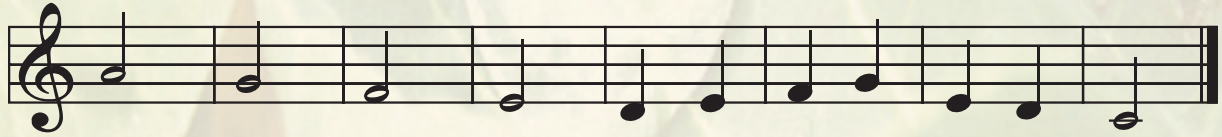
G. Smokvarski



По - дув - на вет - рен - це, по - дув - на вет - рен - це
Üfle hafif rüzgarcık, Esti rüzgarcık,



Aj, хай, ај, хай, о - ва мо - ре не - ма крај.
Ay hay, ay hay, Bunun sonu yok,



Aj, хай, ај, хай, о - ва мо - ре не - ма крај.
Ay hay, ay hay, Bunun sonu yok.

Kağıttan kayık içinde,
Ördecik oturmuş,
Ay hay, ay hay,
Bunun sonu yok.



На листе пајче,
си седи в'кајче.
Ај, хай, ај, хай,
ова море нема крај.

Filesi yelkendir,
Ayağı kürecik,
Ay hay, ay hay,
Bunun sonu yok.

Мрежа му е едренце,
а ноже весленце.
Ај, хай, ај, хай,
ова море нема крај.



Ödevler:

1. Orta tempoda sözler ve notalarla şarkıyı oku.
2. Şarkının notalarını blok flütte çal.



Benim Annem (kulaktan)

Mo - ja - ta maј - ka, neж - na и
Benim annem, nazik ve güzel,
mi - la nas - mev - ka skри - la,
Gülüşler gizliyor,
nas - mev - ka skри - la.
Gülüşler gizliyor.

Benim annem,
nazik ve güzel,
Kuvvet verir bana,
Kuvvet verir bana.

Мојата мајка,
убава и мила,
ми дава сила,
ми дава сила.



Ödev:

1. Şarkıda tempo ve nüansı tespit et.
2. Yaratıcı ol ve bir 8 Mart kartı yap.

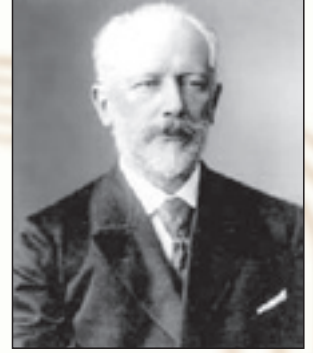
Pyotr İlyiç Çaykovski „Kuğu Gölü“ Balesinden Napoli Şarkısı



Pyotr İlyiç Çaykovski (1840-1893), en büyük Rus bestecisidir. Eserleri arasında en tanınmış eseri „Kuğu Gölü“ balesidir..

„Serenat“ adlı eseri, ses ve çalgı için bestelenmiştir. Bestecinin bestelediği bu müzikle genelde, genç bir erkeğin güzel kıza karşı olan duyguları dile getiriliyor.

Serenat söyleme geleneği İtalya’da ortaya çıkmıştır ve hâlâ söylenilmektedir.



Çaykovski, İtalya seyahatleri sırasında gençlerin söyledikleri serenatlara hayran kalmıştır. İlgisini çeken bu müziği kendi eserlerinde de kullanmaya başlamıştır. Bu eserler Napoli şarkı havasının temeli olmuştur.

Bu konuda ilk denemeleri Çaykovski, piyano eşliğinde enstrümental serenatlar olarak bestelemiştir.

Daha sonraları, trompet çalgısı için düzenlemeler yaparak büyük orkestrayı katmış ve böylelikle „Kuğu Gölü“ bale müziği meydana gelmiştir.



Ödevler:

1. Eserde işidilen çalgının adı nedir?
2. Tempo değişikliklerini tespit et ve hareketler kurarak onları belirt.



Nota ile Şarkı Söyler Çalgı Çalarız



Bir, iki, üç

4/4

Е - ден два и три. Кај си се - га ти?
Bir, iki ve üç, Neredesin şimdi sen?

4/4

Зад ед - на ка - пи - на, ра - кав ми се ски - на.
Bir kızılıcık için, Gömleğim yırtıldı.

„Bir, İki ve Üç“ Şarkısı

4/4

Е - ден два и три. Кај си се - га ти?
Bir, iki ve üç, Neredesin şimdi sen?

4/4

Зад ед - на ка - пи - на, ра - кав ми се ски - на.
Bir kızılıcık için, Gömleğim yırtıldı.

Sürekli koşuyor düşünüyorum,
Çok yanlışlar yapıyorum,
Annem bana kızacak,
Sağlıklı olmadığım için.

Везден трчам, пагам,
многу грешки правам.
Мама ќе ме кара,
зошто не сум здрава.



Ödev:

1. Şarkıyı ritmik çocuk çalgılar ile eşlik ederek söyle.

Camille Saint-Saëns „Aslanların Marşı“



Camille Saint-Saëns (1835-1892), Fransa'nın ünlü bestecisidir. Onun eserlerinde çalgıların seçimine çok özen gösterilmiştir. Bu çalgılar bir olayı resimlendirmek için kullanılmıştır.

Müziği, dinleyicilerde farklı algılanır.

„Hayvanlar Karnavali“ nde besteci, mizah dolu ve hafif bir şekilde hayvanat bahçesindeki hayvanların taklidini yapıyor. Aralarında aslanların sesleri, tavuk ötüşleri, kuşlar, fil, yaban kedi, at ve diğer hayvanların seslerinin taklitleri de yapılmaktadır.



“Aslanların Marşı”

Hayvanlar, Maskeli Marş için hazırlıklar yapmaya başlar. Maskeler altında hayvanlar arasında çok büyük kargaşa oluşur. Hayvanlar bu durumdan çok rahatsız olarak korkarlar.

Marşı kim yönetecek sorusu ortaya çıkar. Burada hiçbir tereddüte gerek yok, çünkü mutlaka yönetenler yine aslanlar olacaktır.



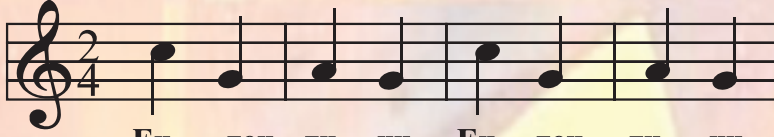
Ödevler:

1. Eserde sevdiğin hayvanın resmini çiz.
2. Müziğin ritmini takip et.

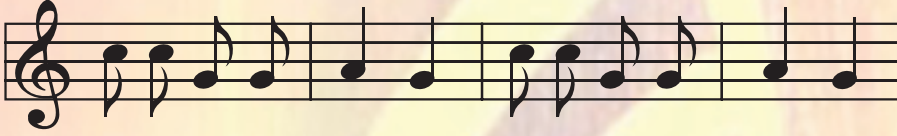


En Ten Tini

(kulaktan)



Ен - тен ти - ни, Ен - тен ти - ни,
f *p*
En ten tini, En ten tini,



са - ва ра - ка ти - ни са - ва ра - ка ти - ни
f *p*
Sava raka tini, Sava raka tini,



са - ва ра - ка ти - ка та - ка, би - ја ба - ја буф!
f *p*
Sava raka taka tika, Biya baya buf!

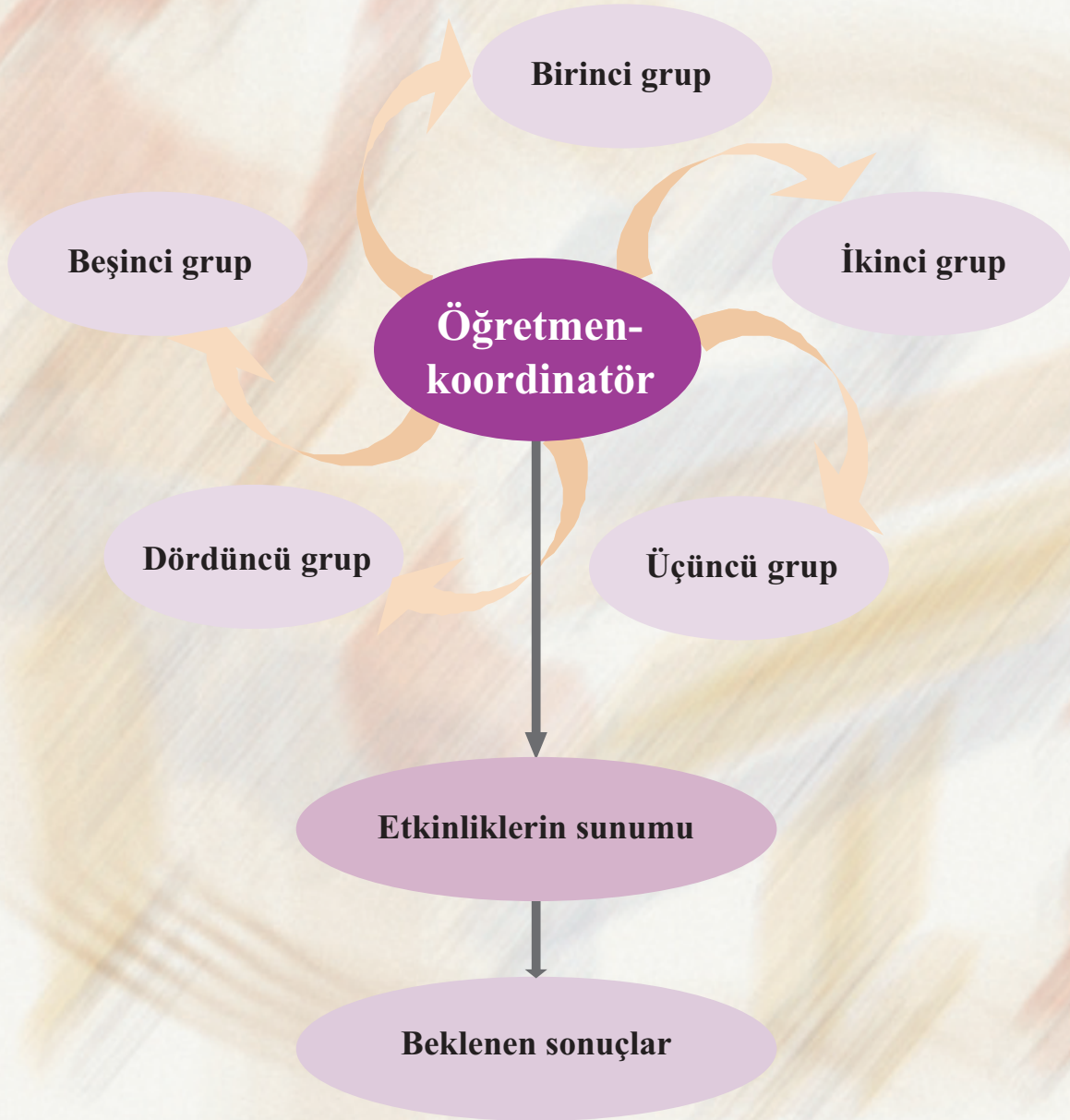


Ödev:

1. Şarkıyı nüans elemanlarını kullanarak söylemeye çalış.

Proje Etkinlikleri

Çalışma Organizasyonu Şeması





Proje Etkinliklerinin Gerçekleşmesi

Bu etkinlik, grup araştırma çalışmalarına düşmektedir. Amacı araştırmaktır.

Öğretmen yardımıyla ilgi alanına göre ekip kurulur. Her öğrenci, ekibine elinden geldiği kadar bilgi ve etkinlik alanında katkı sunmalıdır. Sonuçta bu etkinlik, bir araştırma ve birlik çalışmasıdır.

Birinci grup; atasözleri, tekerlemeler, rivayetler ve sayışmalar toplayacak.

İkinci grup; değişik zanaatlardan araç ya da cisimler toplayacak. Testicilik, oymacılık, giysi ve nakış araç-gereçler toplanacak.

Üçüncü grup; Makedonya'nın farklı yerlerinden yazılı belgeler toplayacak.

Dördüncü grup; Makedonya'nın değişik kent ve köylerinden yazılı şarkılar toplayacak.

Beşinci grup; halk çalgılarının fotoğraflarını toplayacak.



Ödev:

1. Tüm etkinliklerin grup sunumu yapılacaktır.

Halk Yaratıcılığı



Halkın yarattığı tüm değerli geleneksel eserlere, halk yaratıcılığı denilmektedir. Halklar kendi isteklerini, inançlarını ve ihtiyaçlarını açıklamak ve dile getirmek için, yaratmak ihtiyacını duymuşlardır.

Halk müzik yaratıcılığı:
Halk türküleri, dansları,
çalgıları.

Halk edebiyatı:
Tekerlemeler, atasözleri,
sayışmalar, maniler.

**HALK
YARATICILIĞI**

El işleri:
Giysiler ve nakış.

Zanaatlar:
Testicilik ve oymacılık.



Ödev:

1. Halk yaratıcılığı elemanlarını adlandır.



Halk Edebiyatı

Bilmeceler kısa edebiyat eserleri olarak düşünmeye yol açar.

*Meyvesi tatlı,
Küçük ve siyah,
Ama dikenli kolay,
Seni delebilir.*



*Toprağa hayat verir,
Buğday, mısır yetişsin,
İlkbaharın gelmesi ile
Her yere ışın saçar.*



*Koyun ona bakar,
Besler ve yıkar,
Emziksiz onu,
Süt ile besler.*



*Çok kurnaz,
Ustalıkla çalar,
Arada tavuk horoz,
Tadına doyamaz.*



Tekerleme hızlı söylenen sözlerdir. Söylerken hatalar yapılıncaya komik anlar yaşanır.

*Al şu takatukaları
Takatukacıya
Takatukalanmaya götür
Takatukacı takatukaları
Takatukalamam derse
Takatukacıdan takatukaları
Takatukalanmadan
Al da gel.*

(Rajko Jovcevski, Onomono donomono)

Atasözleri halk edebiyatı eserlerine düşmektedir. Birinci bölümünde genel düşünce, ikinci bölümünde ise mesaj verilir.

- *Sabreden derviş, muradına ermiş.*
- *Sakla samanı, gelir zamanı.*
- *İşleyen iğne, pas tutmaz.*



Ödev:

1. Ata sözleri, tekerlemeler ve sayışmaları defterine yaz .

Halk Müzik Yaratıcılığı Halk Türküleri



Halk türküleri bir halkın folklor zenginliği, daha doğrusu halk müzik yaratıcılığıdır. Türkülerin yardımıyla, halk arasında mutluluk, neşe ve hüznün duyguları, feryad, mizah, iyi ve kötü anlar dile gelmektedir. Böyle farklı motifli-konulu türküler oluşmuştur.

Bu türküler, geçmişten bugüne kadar türkü söyleyerek kuşaktan kuşağa taşınmıştır. Şimdi ise **Folklor Enstitüsü** halk eserleriyle ilgilenip, onları toplayıp, değerlendirmektedir. Halk türkülerini nota yardımıyla yazarak kayıt ederiz.

Türkülerin temel özellikleri: melodi, ritim, ve konudur. Türkülerin özellikleri kullanıldıkları yörelere çok bağlıdır. Farklı yörelerde farklı söz ve süslemeler ile halk çalgıları kullanılmaktadır.

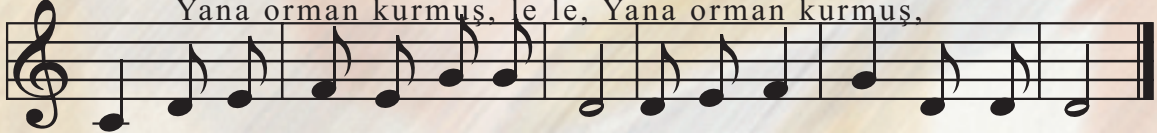
Yana Orman Kurmuştur

(kulaktan)

halk yürküsü



Ja - na e шу - ма гра - ди-ла, ле-ле Ja - na e шу - ма гра - ди - ла,
Yana orman kurmuş, le le, Yana orman kurmuş,



Гра - ди..... ла ле, ле, гра - ди ла еј гра - ди - ла.
Kurmuş le le, kurmuş ey kurmuş.

Öğlene kadar orman kurmuş, lele, x2
Öğlende sevgilisini sevmiş.
Aşağıdan deli aşkı geliyor,
Deli, le le, deli.
Yana'ya söyleyip duruyor,
Seni sevsem mi Yana,
Seni seveyim mi Yana?

До пладне шума градила леле, x2
од пладне момци љубила еј, љубила.
Оздола иде делија леле, оздола иде делија
делија леле делија еј, делија.
На Јана вели говори леле,
дај Јано да те милувам,
милувам леле, милувам еј, целувам.



Ödevler:

1. Baba, anne, nine, dedenden yardım alarak, halk türkülerinin sözlerini yaz.
2. Halk türküsünün konusuna göre, türünü belirt.



Halk algıları

Halk algıları, halk müziği yaratıcılığının bir bölümüdür. Farklı költürlere mensup olan insanlar algılarını yaratmışlardır. Böyle alışmalar halk zenginliği olarak sayılmaktadır.

Halk algıları tek olarak alınması için ya da türkölere ve halk danslarına eşlik etmek için kullanılmaktadır.



GAYDA



ZURNA



DÜDÜK



TAMBUR



SAZ



DAVUL



DAİRE



DARBUKA



KAVAL



UD



Anımsa!

- Halk çalgılarından oluşın orkestreye halk orkestresi denir.

Makedonya'nın Farklı Yöre ve Farklı Etnik Topluluklarının Adetleri



Dünyada tüm bayramlar ve kutlamalar halklar arasında inançlara bağlıdır. Makedonya Cumhuriyeti'nde her etnik grubunun kendi bayramları ve inançları vardır. Adetler farklıdır. Özellikleri ve kutlama şekilleri de ayrı bir biçimde gerçekleşir. Aralarında bazıları kültür geleneği olarak sayılmaktadır. Makedonya'nın farklı yerlerinde adetlerin kutlanması farklı gerçekleşir.

Düğün adetleri, bilinen bir adettir ve her yerde kutlanır. Batı Makedonya'da Galiçnik'te „Galiçnik Düğünü“ bir kültür geleneğine dönüşmüştür.



İlkbahar kutlamaları, ilkbaharın daha doğrusu doğanın canlanmasını simgeler ve eğlenceler, martufallar, şarkı, türkü, ve oyunlarla kutlanmaktadır. Genellikle doğu Makedonya'da çok etkin bir kutlama yapılır.



Hıdırellez kutlamaları, hemen hemen her halk arasında yapılır. Müslümanlar için sağlık, huzur ve bereket simgesi olarak yine adetlerle dopdolu bir bayramdır. Kuzular kesilir. Sağlıklı olmaları için, kavak ağacından koparılmış dallarla çocuklar yıkanır. Salıncaklar kurulur, eğlenceler yapılır. Ninelerimiz tatlılardan kaymaçına yaparlar. Küçükler ise çiçeklerden taç öreerek saçlarını süslerler.

Kurban Bayramı'nda kurbanlar kesilir. **Şeker Bayramı'nda** baklava ve diğer tatlılar yapılır. Aile ve akrabalar arasında ziyarete, el öpmeye gidilir.

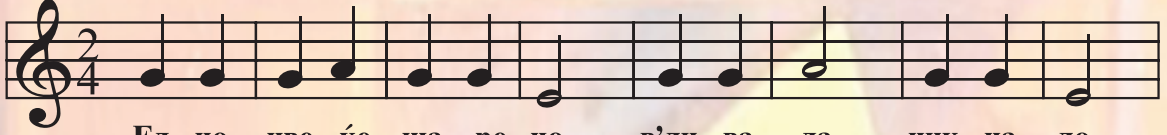


Ödev:

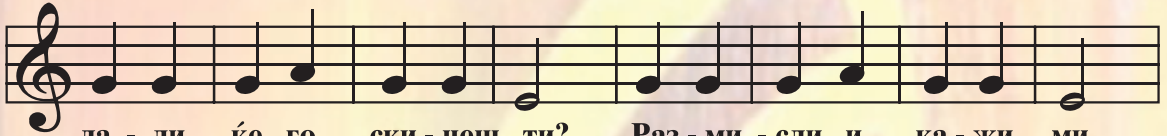
1 Duyduğun adetlerle ilgili farklı ve yeni bilgileri defterine yaz.



Renkli Çiçek (nota kullanarak)



Ед - но цве - ке ша - ре но в'ли - ва - да ник - на - ло,
Bir renkli çiçek, Çayıra girmiş.



да - ли ке го ски - неш ти? Раз - ми - сли и ка - жи ми.
Koraracak mısın? Düşün ve cevap ver.

Bir renkli çiçek,
Renkli ve büyük.
Koraracak mısın?
Düşün ve cevap ver.

Едно цвеке шарено,
шарено ем галено.
Дали ќе го скинеш ти,
размисли и кажи ми.



Ödev:

1. Şarkıyı blok flütte çalıp söylemeye çalış.



Joseph Haydn Çocuk Senfonisi (I. bölüm)



Joseph Haydn (1732 – 1809), Avusturya bestecisidir. Avusturya'nın Viyana kentinde yaşamıştır.

Orkestra eserleri bestelemiştir. Aralarında „Çocuk Semfonisi“ çok başarılı bir beste olmuştur. Bu eserde, klasik senfoni çalgılarının yanısıra, çocuk çalgıları da yer alır. Şen ve hareketli melodisi doğanın canlanmasını açıklamaktadır. Farklı çalgı sesleri ile doğadaki seslerin taklidi yapılmaktadır. Örneğin, bülbül ötüşleri, baykuş ötüşleri ve diğer kuş ötüşleri canlandırılmaktadır.

Aşağıda, bestecinin bestelediği eserinden kısa bir bölümünün örneği gösterilmektedir. Mutlaka melodiyi tanıdıysanızdır.

Çocuk Senfonisi



- Farklı çalgılardan oluşan müziğe, orkestra müziği denir.
- Senfoni orkestrası ise en büyük müzik orkestresi olarak, her tür çalgı gruplarını kapsar.



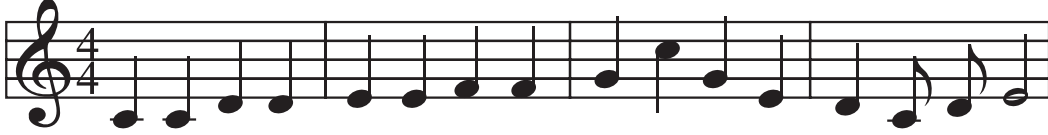
Ödevler:

1. Doğanın taklit edilebilen hangi seslerini ayırt edebiliyorsun?
2. Seste fark edebildiğin kuş ötüşlerinin taklidini yapabilir misin?
3. Resim çizerek konu açıklanabilir mi?



Kanon Ayı ve Bal

(kulaktan)



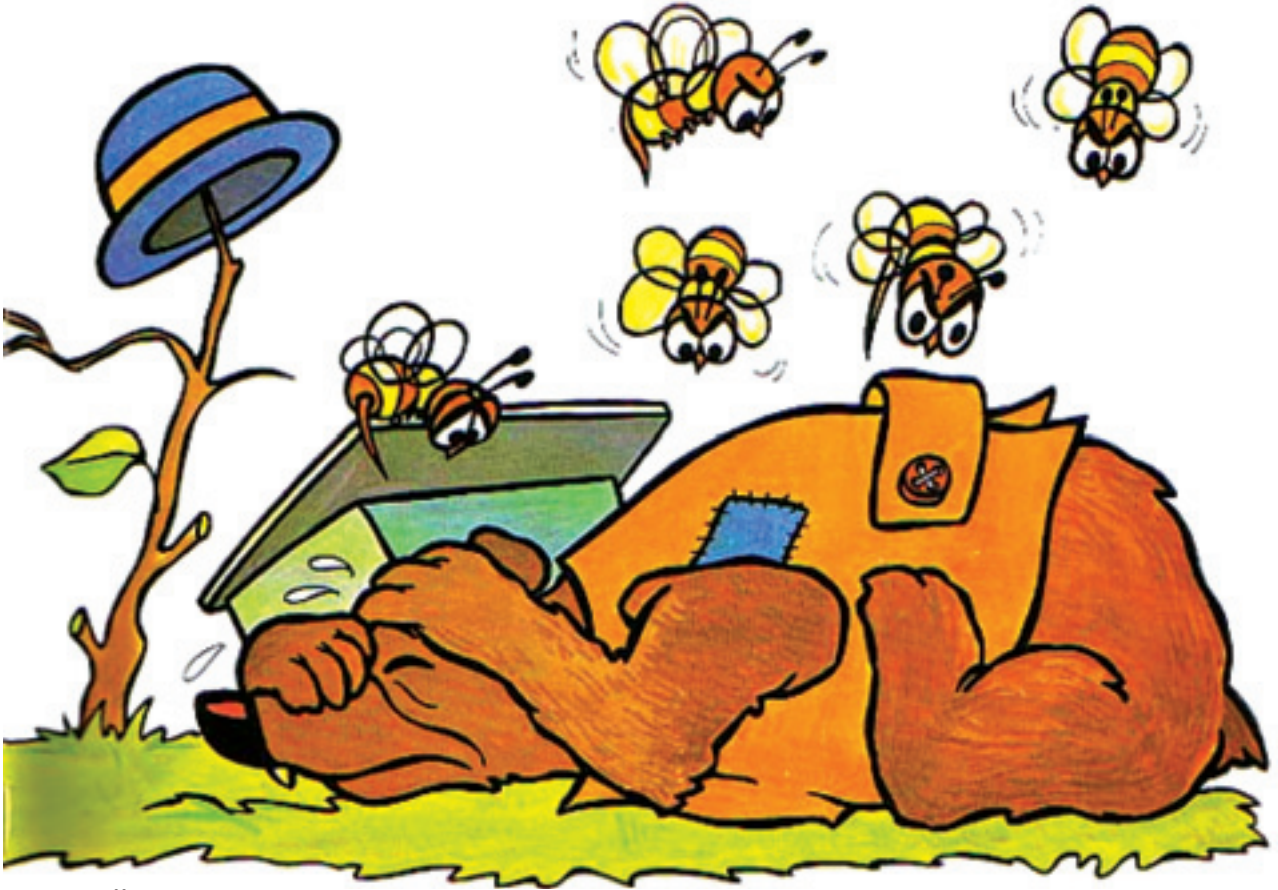
Са - ка ме - до мед да ја - де, во кош - ни - ца пик - на - ал нос.

İster ayı bal yesin, Sepete burnunu sokar.



Пче-ли- те пак ха, ха, ха, ха, ха, ха, ха, ха, неј-кат неј-кат та - ков гост.

Arılar ise ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, Böyle misafir istemezler.



Ödev:

1. Şarkının metnini temiz diksiyonla oku.
2. Hafif tempoda şarkıyı melodik ve ritmik açısından doğru okuyun.



Toma Proşev Zıdır



Toma Proşev (1931-1996), en büyük Makedon bestecilerindendir. Çocuk ve vokal - enstrümental müzik bestecisidir.

„Müzik Albümü“ adlı piyano için bestelemiş olduğu enstrümental eseri çok büyük ilgi görmüştür.

Bu eser yedi müzik bölümünden, daha doğrusu yedi müzik hikâyesinden oluşmuştur.

Benim köşem,

Yalnız çocuk Zıdır,

Kırlangıçlar hasreti,

İlkbahar rüzgarı,

Geçmişin köşkü

Ovada oyun.

Oyunlar için çok sayıda besteler yaratmıştır. Bu müziklerde başarılı olarak neşe, hareket, mutluluk ve çocukların afacanlıkları verilmiştir.

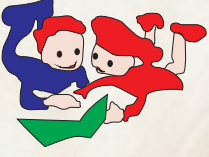
Yalnız Çocuk Zıdır

Müzik eserinde besteci Zıdır'ın yalnızlıktan sıkıntısını müzik motifleriyle başarılı bir şekilde canlandırır. Zıdır'ın arkadaşları onun yaramazlıkları yüzünden onun oyunlarını kabul etmezler ve ondan ayrılırlar. Böylece Zıdır yalnız kalıp, hüznün içindedir.



Ödevler:

1. Şarkının karakter ve temposunu belirt.
2. Zıdır'ın yalnızlığını resim çizerek göster.



Çocuk Müzik Yaratıcılığı

Yaramaz



Günün birinde ateş böceği çiçeğin üzerine konmuş. Birinci günden itibaren yaramaz olduğu için, ona Yaramaz adını vermişler.

Günden güne büyüyüp, çeşitli yaramaz oyunlar kuruyormuş. Koşarmış, oynarmış, ancak bir türlü rahat durmazmış.



Okula gitme zamanı gelmiş.



Ateş böceğine öğretmenleri ateşin nasıl yakıldığını öğretmiş. Diğerleri öğrenmeye gayret gösterirlermiş. Yaramaz bir gün uçunca bir ışık yerine iki ışık yakmış. O günden sonra, ışıkları gece gündüz durmaksızın yanarmış. Bir gün de ateşleri sönmüş.

Ateş böceği üzgün bir şekilde velilerine dönmüş.

Onlar onu çiçekli karyolasına yatırmışlar ve doktor çağırmışlar. Oysa yatağında yatar ve hüzünlü hüzünlü kardeşlerine doğru bakarmış.



İhtiyar doktor ateş böceği gelmiş. Yaramaz'a dinlenmesini ve gereksiz yere ışığını harcamamasını söylemiş.



Bir sabah Yaramaz'ın ışıkları yine yanmağa başlamış. Şimdi sevinçli olan Yaramaz, ateşini sadece akşamları yakıyormuş.



Ödevler:

1. Verilen resimlere göre dramatizasyon kurun.
2. Yaramaz'ın hareketlerine göre kendinize göre oyun kurun.

Goçe Kolarovski „Dağılmış Oyun“



Goçe Kolarovski (1959-2006), ünlü Makedon bestecisi ve orkestra yönetmenidir.

Onun bestelediği eserler arasında vokal, vokal-enstrümental ve enstrümental eserler yer alır. .

Çocukluk günlerinde yaşadığı anılarını çok iyi bir şekilde bir bestesinde anlatmaya çalışmıştır. „**Dağılmış Oyun**“ adlı adlı eseri, çocuk korusu ve piyano için bestelenmiştir.

Olay, çocukların her zaman oyun için toplandıkları köy meydanında gerçekleşir.

Kompozisyonun sözlü esası, **Gökten bomba düşerek, Ayı Nine’yi vurdu...**, tekerlemesidir.

Oyun esnasında, çocuklar aralarında kavga edip oyunu bozarlar. Piyano sesleri ile çocuklar yeni ses ayarı kazanırlar. Sembolik şekilde Dime’nin oyuna dönmesi gösterilmektedir.

Ama, bütün çabalar boşa gider. O oyuna geri dönmez ve oyun dağılır. Dağılırken, çocukların şarkıdaki son sözleri „Haydi eve gidelim“dir.



Ödevler:

1. Eserde hangi çalgının sesi iştilir.
2. Kendin seçtiğin bir tekerleme için oyun yarat.



Okul Müsamesesini Düzenleyelim

Okul yılı sona eriyor. Belki o anı kendi arkadaşlarınızla, öğretmenlerinizle ve velilerinizle birlikte kutlamak istiyorsunuzdur. Kutlamayı nasıl yapacağınızı düşünün ve bir plan kurun.

Şarkılar söyleyerek, türküler çalarak, bu güzel anlarda keyif alarak, kendinizi göstermek ve bir okuma yılıyla da vedalaşmak için en iyi yoldur.

Okulda yapacağınız müsamerede, mevcut imkanlara önem gösterin ve sizin katılabileceğiniz rolleri isteğinize göre seçin.-.

„Müzik Programı” Yapın



Sunucu (iki sunucu da olabilir).



Çalgı grubu



Şarkı grubu



Öneri:

Önceden öğrendiğiniz şarkıları programda kullanın.

İÇİNDEKİLER:

<i>Uğurböceği</i>	4
Doğru Şarkı Söyleme	5
Ses Gelişimi İçin Alıştırmalar	6
Müzik Evi Sol ve Mi Notaları	7
Blok Flüt	8
Natalar ve Sus İşaretleri	10
Dörtlük Notalar	11
Dörtlük Sus İşareti	12
İkilik Notalar	13
İkilik Sus İşareti	14
İkilik Sus İşaretinin Kullanımı	15
La Notası	16
<i>Ringe Ringe Dönelim</i>	17
Giuseppe Verdi	18
Sol Mi La Notaların Kullanımı	19
<i>Sonbahar</i>	20
Tempo	21
Re Notası	22
Do Notası	23
Fa Notası	24
Aleksandar Cambazov	25
Önemli Kültür Evleri	26
Re Notasının Kullanımı	27
Şarkılarda Do Notanın Kullanımı	28
Şarkılarda Fa Notasının Kullanımı	29
Tüm Öğrenilen Notaların Kullanımı	30
Nüans	31
Türküleri Nüansın Kullanılmasıyla Söylenmesi	32
W. A. Mozart - Türk Marşı	33
Natalarla Şarkı Söyleme ve Çalma	34
Motif	35
Genç Sanatçılar	36
<i>Kış Baba</i>	37
Şarkılarda Öğrenilen Notalar	38
P. İ. Çaykovski	39
<i>Kış Baba</i>	40
Tekrarlama İşaretleri	41
<i>Kardelen</i>	42
Prima Volta ve Seconda Volta	43
Öğrendiğimiz Notaları Hatırlayalım	44
Todor Skalovski	45
Çocuk Müzik Çalgıları Eşliğinde Şarkı Söyleyelim	46
Nota Sürelerin Uzatılması	47
Diğer Azınlıkların Halk Türküleri	48
<i>A Lai Minte</i>	49
<i>Hu Hu Baba Hu</i>	49

Antonin Dvorjak	50
<i>Hava Kayığı</i>	51
<i>Benim Annem</i>	52
P. İ. Çaykovski - Napoli Şarkısı	53
Notalar Yardımıyla Çalgı ve Şarkı Söyleme	54
Kamij Sen-Sans	55
<i>En Ten Tini</i>	56
Proje Etkinliği	57
Proje Etkinliğinin Gerçekleşmesi	58
Halk Yaratıcılığı	59
Halk Edebiyatı	60
Halk Müzik Yaratıcılığı	61
Halk Çalgıları	62
Makedonya'da Farklı Etnik Gruplarının Halk Müzikleri	63
<i>Renkli Çiçekler</i>	64
Joseph Haydn	65
<i>Kanon Ayı ve Bal</i>	66
Toma Proşev	67
Çocuk Müzik Yaratıcılığı	68
Goçe Kolarovski	69
Okul Programı Yapalım	70